

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JANOS

ARAD, ANUL 54, No. 138.
1939. június 22., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradl Közölny. Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

Friedrichshafen

Roeder német tengerészeti parancsnok és Cavagnassi olasz tengerészeti parancsnok Friedrichshafenben megbeszélést folytattak a két állam hadiflottájának együttműködéséről. A tárgyaló felek minden kérdésben megegyeztek egymással. Szerdán délben az olasz tengerészeti parancsnok és kísérete elhagyták Németországot.

London:

A Daily Express második kiadása hosszabban foglalkozik az angol kormány átszervezésének kérdésével. A lap megállapítja, hogy a nemzetközi szükségleteknek megfelelően valóban sor kerül a kormány átszervezésére és arról van szó, hogy Runciman lord az angol titkostonács elnöke távozik helyéről és egy-két miniszter is lemond, akiknek helyét új politikusokkal töltik be.

Róma:

A Daily Scooth értesítése szerint XII. Pius pápa a különböző hatalmaktól kért kezelt értesülések alapján újból megkezdte tevékenységét egy békeértékelés összehívására. A nagyhatalmak bizonyos feltételek mellett hajlandók a zsoldszalhoz ülni az európai problémák megbeszélésére. A terv gyakorlati kivitelének egyedüli nehézsége a Szovjetuniónak a békekonferencián való részvétele.

Berlin:

A német kormány hivatalosan tudatta az angol külügyminiszteriummal, hogy nem ismeri el azt az állítást, mintha Reinhardt liverpooli német konzul és bármilyen kémszervezet között összeköttetés állott fenn. Ennek ellenére a német kormány a súlyosan meggyanusított konzult visszahívta.

Berlini jelentés szerint a Harmadik Birodalom kormánya azzal a kérelemmel fordult a brit kormányhoz, hogy váltsa le bécsi főkonzulját, akit 1938. márciusában neveztek ki. Az indoklás szerint a főkonzul tiltott híreket továbbított. A Reuter ügynökség ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a német kormánynak ez a követelése mintegy viszontválasz kíván lenni a liverpooli német konzul visszahívására. (Rador.)

Bécs:

A Hivatalos Lap mai száma közli azt a törvényt, amellyel Ausztriában az egyházi adót bevezették. A törvény értelmében a katolikus papok fizetését a jövőben az új adóból befolyó összegekből fedezik. Ezenkívül az állam nem veszi részt a templomok fenntartási és renoválási költségeiben. Az új törvény újabb kötelezettségeket ró az ausztriai katolikusokra, akik az összszakosság 90 százalékát képviselik. (Rador.)

Newyork:

A kínai negyedben szerdán nagy tűz ütött ki és két bérkaszánya teljesen leégett. Az eddigi jelentés szerint nyolcan meghaltak, számosan megsebesültek, de valószínűnek tartják, hogy a romok alatt még további holttestek vannak. Newyork alsóvárosának tűzoltósága megfeszített erővel dolgozott, hogy a tűz terjedését megakadályozzák.

Galati:

Súlyos kimentetési repülőszerelesség történt a városi repülőtérrel mintegy három kilométernyire. Fleur Eugen egy francia magánrepülőgépet vezetett, amely 200 méter magasságból lezuhant és összetört. A gép pilótája szörnyethalt. Fleur néhány nappal ezelőtt vásárolta a gépet, a mellyel Párisba akart repülni. Párisba való indulása előtt próbarepülést végzett és ekkor érte a halálos katasztrófa. A szerencsétlenség ügyében a hatóságok megindították a vizsgálatot.

Uj fegyverténnyel válaszolt a japán hadvezetőség az angol-francia távolkeleti együttműködésre

Japán csapatok elfoglalták Swator délkeleti kikötőt és ezzel hangsúlyozzák ki, hogy ha kell, Tokio békülékeny állásfoglalása ellenére is

Japán tovább harcol a nyugati hatalmak kínai érdekei ellen

A távolkeleti események úgy látszik, még sem jutottak nyugvópontra és valószínűnek tűnik, hogy a közeljövőben újabb bonyodalmak adódnak a világpolitika eme vihársarkában. A japán csapatok új támadó hadmozdulattal fontos kínai kikötőt foglaltak el és ennek nemcsak a hadijezet nélküli háború harcászati szempontjából van jelentősége, de Párisban és Londonban úgy érzik, hogy a japán hadvezetőség fegyverténnyel közvetlen kapcsolatban áll az utóbbi napok eseményeivel és kedvezőtlen előjel a további műveletek előtt.

Annak, hogy a Távolkelet eseményei bejósolták London külpolitikáj tervébe, első látható eredménye, hogy Moszkvában ismét megindultak a látszatra holtpontra jutott, de mindenesetre feltűnően ellanyult tárgyalások. Valószerűnek látszik, hogy London újabb lépéssel közeledik Moszkva álláspontjához és mindenesetre igen feltűnő, mennyire visszautasítják azokat a különben nem mai keleti híreszteléseket, mintha az angol és a szovjet kormány között a távolkeleti vonatkozású külpolitikai kérdések is szönyegre kerültek volna.

Az események forrnak. Minél jobban elhúzódnak, annál valószínűbb, hogy sikerül elkerülni annak a fegyveres viszálynak kirobbanását, amelytől annyira félt a világ és mégis annyira fenyegetőnek látszik. Arról azonban, hogy ez az elhúzás nem az ellentétek lapangva továbbgőz tüzének fellobbanását eredményezi-e, csak hónapok múlva lehet már bizonyosat mondani, amikor már elmúlik a természetakarításnak a horulatóktól annyira válságcsanak mondott időpontja.

A japán hadvezetőség ellenállásán meghiusul Tokio engedékenysége

Tienszin. Az angol és japán diplomáciai tárgyalások állítólag eredményre vezettek, azonban az északkeleti japán hadvezetőség nem hajlandó magáévá tenni a diplomatáknak azon felfogását, hogy engedékenyebb magatartást kell tanúsítani a tienszini kérdésben. Az északkeleti japán hadvezetőség ragaszkodik valamennyi engedményes terület azonnali megszüntetéséhez. Ezzel a közléssel látszik összefüggni az a nagyjelentőségű közlés, amelyet a japán hadvezetőség adott ki és amely közli, hogy

szerdán reggel fél 6 órakor a japán tengeri haderő egységei megtörték a kínaiak ellenállását és elfoglalták azokat a szigeteket, melyek Swatau várost urallják, ugyanakkor erősítéseket végeznek a kínai partok mentén, hogy ezáltal végleg letörjék Csang-Kai-Sek uralmát. A japán nagyvezérkar szerda délután kiadott jelentése szerint a japán felderítő csapatok 4 óra 30 perckor bevonultak Swatau városába.

A tienszini angol helyőrség parancsnoka megheszelést akart folytatni a japán főkonzullal, de az az ajánlatot visszautasította. A Domei-ügynökség jelentése szerint, felelős japán körökben kijelentették, hogy a meztelenre vetkőztetett angol férfiak és lányok bántalmazásának meséje beteg agy szüleménye és nem egyéb alias rágalomnál.

Haditerv Kina ellenállásának megtörésére

Hong-Kong. (Rador.) A Havas-ügynökség hirtelredemlő forrásból jelenti: Wang-Csing-Wei, a kínai végrehajtó bizottság alelnöke, aki Csang-Kai-Seket elhagyta, Japánba utazott és javasolta, hogy az általa kidolgozott terv szerint járjanak el, Wang-Csing-Wei terve az alábbi pontokból áll:

1. Swatau és Pathoi elfoglalása, hogy a dél-

keleti kínai csapatok utánpótlását mozgátlják.

2. Uj nagyszabású támadás a Jangcse környékén, hogy a negyedik vörös hadsereget elszakítsák a kínai főhadseregtől.

3. Sianju és Yenau városok elfoglalása, hogy megakadályozható legyen Csang-Kai-Sek hadseregének támogatása Szovjetország részéről.

Amennyiben ezeket a célkitűzéseket megvalósították, Wang-Csing-Wei hajlandó új kínai kormányt alakítani és Kina nevében csatlakozni a kommunistaellenes egyezményhez és világkonfliktus kitörése esetén a tengelyhatalmakhoz.

Tokió. A japán Domei-ügynökség híradása szerint a tengerészetiügyi minisztérium tizenkét óra tizenöt perckor kiadott jelentése szerint a japán csapatok Swatau környékén megtörték a kínaiak ellenállását és előnyomulóban vannak. A japán tengerészetiügyi minisztérium szócsöve szerint

a japán haderő fokozott erővel lát hozzá a kínai partok birtokbavételéhez. Swatau azonnali elfoglalására azért volt szükség, mert a külföldi fegyverek és lőszerke ide vannak összpontosítva.

Hong-Kong. (Rador.) A Swatau közelében partraszállt japán csapatok elfoglalták a várost. A kínai helyőrség csak igen gyenge ellenállást tanúsított. A japán haditengerészet vezetői azt tanácsolták három angol hajó parancsnokának, hogy ne fussanak be a kikötőbe, mert ott katonai mozdulatokat hajtanak végre.

A három angol hajót feltartóztatták, mire két angol hadihajó parancsnok kapott, hogy Swatau induljon a gőzösök segítségével és a vizsgálat levezetésére. Swatauiban ezidőszent még nyugalom van, de nemzetközi körökben tartanak attól, hogy a blokádot kiterjesztik erre a városra is, miáltal a legutolsó délkeleti szabad kikötő is japán ellenőrzés alá kerül.

Az angol és francia távolkeleti haderő parancsnokainak singapuri tanácskozása

Singapur. A Reuter ügynökség jelenté: Sir Percy Noble tengernagy, a kinal tengeren állomásozó angol hajóraj főparancsnoka megérkezett Singapurba, a Kent cirkáló fedélzetén. A tenger-vagy résztvesz a francia és angol véderők megbeszélésén, amely csütörtökön kezdődik. Martin tábornok, az indokínai francia csapatok főparancsnoka, valamint a francia küldöttség többi tagja szerdán érkezik Singapurba. Noble tengernaggyal egyidejűleg Singapurba érkezett Crassette tábornok, az angol szárazföldi csapatok főparancsnoka, több más vezérkari tiszttel együtt. Azt hiszik, hogy a megbeszélésen teljes tervezetet vesznek tanulmányozás alá az angol és francia tengeri és légi haderőknek-háboru esetén való együttműködésére.

Angol minisztertanács

London. Az angol kormány szerdán tartotta meg rendes heti minisztertanácsát, amelyen Hall-fax lord külügyminiszter beszámolt Sigemitsu japán követtel folytatott tárgyalásairól, valamint a tokiói angol követ helyzetjelentéséről. Naprendre került a Moszkvával folytatott tárgyalások ügye is, amelyek már tíz napja folynak.

Londoni kínai körökben az új helyzet csaldást keltett.

Ezek azt remélték az angol-japán konfliktustól, hogy Nagybritannia az eddiginél erőteljesebben fogja támogatni Kínát és a gazdasági háboru gyengíteni fogja Japánt, ha az angol kormány kivant távolkeleti politikájá mellett.

Chamberlain miniszterelnök angol bíról ismét azzal a váddal állnak elő, hogy a miniszterelnök visszatér végzetes békepolitikájához és azt mindenáron érvényesíteni akarja.

Angol ellenzéki ténnyek sincsenek megelégedve a tegnapi fordulatnál, mert úgy vélekednek, hogy a gazdasági megtorló intézkedések lehatalmasítását Japán a gyengeség jelének fogja tekinteni és a tokiói kormányt évés közben még nagyobb lesz az étvágya.

egyre nagyobb követelésekkel fog előállni. London semleges megfigyelők úgy itélik meg a helyzetet, hogy a távolkeleti bonyodalom elsimítása még hosszú időbe fog kerülni, ha ugyan egyáltalán sikerülni fog.

A távolkeleti események egyre erősebb kapcsolatba jutnak a moszkvai angol-francia-szovjet tárgyalásokkal. A „Deutscher Dienst” című német lap azt írja, hogy a moszkvai tárgyalások nehézséggel tulajdonképpen nem is annyira a Balti-államok kérdése, mint a távolkeleti szovjet érdekekre adott biztosítékok körül merültek fel.

Berlin és Róma jól látja, hogy a Balti-államok ügye másodrendű jelentőségű és hogy Moszkva a Japánnal való esetleges háboru tekintetében gyakorlati nyomatást a nyugati hatalmakra. A tiencsini események kényes helyzetbe hozták Nagybritanniát. Ha elfogadja Sztalin kívánásait, úgy könnyen viszályba keveredhetik Japánnal.

A párisi sajtó is úgy véli, hogy a tiencsini viszály befolyással lesz a moszkvai tárgyalásokra és egyes lapok remélik az angol-francia-szovjet egyezmény gyors megkötését. A párisi börzén az értékek megszilárdulását idézte elő az az értesülés, hogy Anglia elhatározta távolkeleti érdekeinek erőteljes megvédését és hogy az angol-francia-szovjet egyezmény megkötése küszöbön áll. Az „Epoque” azt írja, öröndetes, hogy London az ortodox főgazdálkodás fellegrára is szívesen veszi a Moszkvával való megegyezés kilátásait.

Tokióból jelentik: A Domei-ügynökség jelentése szerint Lengyelország tokiói nagykövete félőrs tanácskozást folytatott Arita japán külügyminiszterrel Danzigról és egyéb európai kérdésekről.

Párisból jelentik: A francia lapok a tiencsini helyzettel foglalkozva kifogásolják Amerika magatartását. Megállapítják, hogy az Egyesült-Államok tartózkodása arra enged következtetni, hogy Amerika közönnnyel szemléli az északkínai eseményeket. A „Jour” szerint Amerika nem hallandó álláspontját megváltoztatni, mert nem látja biztosítottak érdekeit.

A „Figaro” szerint Anglia Japánellenes gazdasági megtorlására Japán katonai megtorlással válaszolna és Anglia ma nem tud ezzel a lehetőséggel szembehelyezkedni.

A tiencsini incidens meggyorsítja a moszkvai tárgyalásokat

Londonból jelentik: A ma reggeli lapok közlik, hogy Sir William Strang új utasításokat kapott kormányától, amelyekkel siettetni lehet a moszkvai tárgyalásokat. A Daily Mail diplomáciai munkatársa írta, hogy

a brit kormány súlyt helyez annak bizonyítására, hogy Anglia öszlatén kívánja a katonai szövetséget Szovjetoroszországgal

és mindenképpen el akarja oszlatni a kétségeket Moszkvában. Nyilvánvaló a cikk szerint, hogy

a tiencsini események erősen befolyásolták az angol kormány elhatározását

elannyira, hogy hallandó a szövetségi szerződésben szavatolást is felvenni.

Moszkvából jelentik:

Molotov külügyi népbiztos szerdán délután fogadta az angol és francia nagyköveteket és a társaságukban levő Strangot. A nagyhatalmak képviselői ányujtották a szovjetkormány megbízottjának Anglia és Franciaország legulabb javaslatait.

Párisból jelentik: A francia sajtó változatlan érdeklődést tanúsít a moszkvai tanácskozások iránt. A Figaro szerint igen nagy hiba volt, hogy a tanácskozások idő előtt nyilvánosságra kerültek.

A Petit Parisien moszkvai információ alapján azt írja, hogy a tanácskozások most már kedvezőbb mederben folynak és a legnagyobb nehézségeket kiküszöbölték.

Az Oeuvre szerint az angol kormány Strangnak teljes felhatalmazást adott a francia formula támogatására. Ez a javaslat szabadkezett nyújt a szerződő felek mindegyikének arra nézve, hogy a másik két aláíró segítségét kéri, ha életérdekei kockán forognak.

A távolkeleti feszültség nemzetközi vonatkozásai

Nagy vonalakban már bekövetkezett az, ami amúgy is valószínű volt. Amerika — tokiói ügyvivője útján — értesítette a japán kormányt, hogy az Egyesült-Államok ragaszkodnak tiencsini jogait tiszteletbentartásához, — ugyanakkor azonban Hull külügyi államtitkár kijelentette, hogy az Egyesült-Államok nem szándékoznak közös akcióba lépni Angliával és Franciaországgal Japán ellen. Bármily különösen hangozzék is, az angol-francia-amerikai szolidaritás talán éppen a Távolkeleten a leggyengébb: a fehér ember természetes szolidaritásától eltekintve, a két nagy angolszász állam inkább gazdasági versenytársaként, mint barátokként áll egymás mellett Kínában.

Amerika nem egykönnyen mondhat le a közel háromszázötvenmillió dollárt kitevő Japán felé irányuló exportjáról s nagyon nyomatékos okoknak kell bekövetkezniök ahhoz, hogy a magángazdál-

kodásra és magánkezdeményezésre felépített amerikai vállalkozás politikai érvelések javára elhajítsa nagyon tekintélyes profitját. Ebben az elképzelt esetben azonban, például egy angol-francia-amerikai gazdasági bojkott esetén, Japán olyan súlyos feladatok elé kerülne, amelyekkel aligha tudna megbirkózni. Egy ilyen általános zárlat ugyanis egyfelől piacaitól, másfelől pedig nyersanyagaitól fosztaná meg a távolkeleti szigetországot s nyilván nagyon hamar véget tudna vetni a kínai hadjáratnak is.

Erről azonban egyelőre nincs szó s nyilvánjőideig nem is lesz. Angol kormánykörökben úgy látják, hogy csak három lehetőség követelne sürgős intézkedést. Ez a három lehetőség:

Szlovákiába utazóknak

vizumot beszerez

„Europa” meneljegyiroda
(Sándor könyvkereskedésben).

1. ha a japánok valamely fegyveres incidenst idéznének fel, ugy erre az angol kormány azonban a legelősebb formában fog válaszolni. Remélni lehet azonban, hogy a helyzet megnyílni,

2. ha Tokio elfogadja a négy gyanúsított kínai terrorista kiadatására vonatkozólag tett angol javaslatot s általában kész tárgyalni. Ha ez az enyhébb lehetőség nem következnék be s a japánok a jövő héten tovább folytatnák Tiencsin kiéheztetését, illetőleg az angol engedményes területekkel támasztott igényeik erőszakos megvalósítását, akkor

3. az angol szakminisztériumok sürgős javaslatokat tesznek a Japán elleni gazdasági megtorlások életbeléptetésére.

Néhány napon belül nyilván eldől, hogy a három eshetőség közül melyiknek megvalósulásával kell számolni, azonban nem valószínű az események valamely drámai fordulata; a Távolkeleten általában vontatottabban bonyolódnak le még a „dinamikus” cselekvések is. Kétségtelen azonban, hogy a „Kína újrendezése” megjelöléssel dolgozó japán politika nagyvonalú célkitűzései ma már nemcsak az angol, hanem az összes európai, sőt amerikai gyarmati hatalmak körét is alaposan megzavarták. Így például holland gazdasági körökben máris növekvő nyugtalansággal szemlélik a távolkeleti eseményeket. Az egyébként nyugodt és megfontolt flamandok egyre idegesebbek, amint azt a holland-indiai bányavállalatok és ültetvények részvényelnek zuhanásszerű áresései bizonyítják. Hollandia kezdi észrevenni, hogy a nagy németalföldi gyarmatbirodalom Kelet-Indiában máris megéri a távolkeleti gyarmati földrengés első hulláma. A világpolitika mai nagy kérdése éppen az, vajjon átcsapnak-e ezek a szeizmikus földhullámok Ázsiából Európába is?

Gazdasági tárgyalások kezdődnek Moszkvában Németország és a Szovjet között

Berlin. Itteni hírek szerint Moszkvában nem hivatalos német küldöttség tartózkodik, hogy tárgyalásokat folytasson a német-orosz árucsereforgalom növeléséről. Elsősorban olaj, szén és faáru Németországba való kiviteléről tárgyalnak, de ezenkívül szőbakerül a vasérc-export fokozása is. Németország kész és félkész gyártmányokat szállítana cserébe Szovjetoroszországnak és mint német gazdasági körökben beszélnek hallandó lenne 800—900 millió márka hitelt is nyitni a Szovjet számára.

Nemzetközi békeértekezletet sürget Lansbury, az ismert angol politikus

London. A Times vezetőhelyen Lansbury lord, az ismert pacifista államférfi nyílt levelét közli, amely Horthy kormányzó parlamentli megnyitó beszédével foglalkozik. A levél idézi a kormányzónak a nemzetközi viszályok békés megoldására vonatkozó kijelentését, majd megállapítja, hogy Horthy éppúgy szívén viseli most is a mai helyzet problémáit, mint amikor ő — Lansbury — kihallgatáson volt nála. Nagyon biztató jelek arra engednek következtetni, hogy a Vatikán folytatja békeakcióit, bizonyos azonban, hogy az angol kezdeményezésre szükség van. Lansbury fejtegetésel végén felszólítja Chamberlain miniszterelnököt, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a nemzetközi békeértekezlet összehívására, mielőtt még késő lenne. A nyílt levelét Lansburyrn kívül az angol békemozgalom más vezetői, Henry Carter és Bartlett is aláírták.

Dr. Szász Pál közbenjárt a katonaság által igénybevett lovak és eszközök visszaszolgáltatása érdekében

Kolozsvár. Dr. Szász Pál, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnöke a napokban felkereste a kormány illetékes tényezőit és ismételt tudomásukra hozta a katonai rekvirálások során előállott helyzetet. Elmondotta, hogy egyes vidékeken a gazdáktól elvitt igásállatokat, járműveket és különböző szerszámokat még nem szolgáltatták vissza. A gazdák egy része nem tudja földjét kellően megművelni. Azokon a helyeken viszont, ahol a falusi lakosság egyik fő jövedelmi forrása a fuvarozás volt, a gazdák megélhetési nehézségekkel küzdenek. Kérte, hogy a kormány vegye figyelembe a gazdák helyzetét és tegye meg a szükséges intézkedéseket. A kormányzati tényezők a legteljesebb megértéssel hallgatták az előterjesztést és válaszukban kijelentették, hogy kiadják a megfelelő utasításokat

a hosszabb ideje igénybevett igásállatok és szerszámok leváltása ügyében.

Az EMGE elnöke közölte a kisebbségi miniszterrel, hogy a katonaság által használt állatok és tárgyak után egyes csapattestek már kiutalták a használati díjat. Ezeket a bónokat azonban még nem váltják be. Kérte, hogy az illetékes minisztérium mielőbb állapítsa meg a bónók beváltásának helyét, idejét és módját.

Feloszlatták a württembergi protestáns jótékony egyesületet

Stuttgart. A württembergi protestáns jótékony egyesületet a hatóságok feloszlatták. Az indok az, hogy a jótékony egyesület tevékenységét a hasonló nemzeti szocialista intézmények megfelelő módon ellátják.

Ciano gróf olasz külügyminiszter érdekes cikke Jugoszlávia külpolitikájáról

Berlin. A „Berlin—Róma—Tokió“ című folyóiratban Ciano gróf „Háromszáz millió“ címen cikket írt. A cikk kiemeli, hogy a német—olasz katonai szövetség létrejötte Európa legutóbbi történelme legnagyobb politikai eseményének nevezhető. Az európai államok számára ma két ut áll nyitva: együtt haladni a bekerítőkkel, vagy állást foglalni ellenük. Jugoszlávia a tengely oldalán áll. A tengelynek még egyetlen barátja sem szenvedett vereséget, jogaiért vívott harcában. Az ellentábor ugyanezt nem tudja bebizonyítani. Az antikommunista népek eszmei közössége a teremtő béke alapján, igazságos békét kíván. Ez a közösség ma már új világot alkot.

Meggyilkoltak Stanislaw mellett két német állampolgárt

Berlinből jelentik: A német lapok híradása szerint Alois Schornik német állampolgárt, aki kattovici illetőségű bátyjával együtt Stanislaw mellett üdült, megölték és megölték.

Calinescu miniszterelnök

„A kormány azt akarja, hogy mindenről tájékoztassák, ami az országban történik

Elfogadták a törvényhozás házszabályait — Hans Ottó Rothot szenátusi kvestorrrá választották

Bucurestiből jelentik: A képviselőház tegnap délelőtt 10 órakor tartotta ülését. Az elnöki széklet Vaida Voevod foglalta el, a miniszterek közül Calinescu miniszterelnök és Titeanu voltak jelen. Megkezdődött az általános vita a házszabályok felett. Radu Portocale előadó olvasta fel a házszabályok szakaszait, majd több képviselő hozzászólása után egyes szakaszokban kisebb jelentőségű módosításokat fogadtak el. Voicu Nitescu képviselő azt kérte, hogy előbb a petíciós bizottsághoz tegyék a kérdéseket, amely azokat kiválogatja, nehogy a kisebbjelentőségű ügyekkel túlságosan igénybe vegyék a minisztereket.

Calinescu miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány azt kívánja, hogy a legteljesebben legyen tájékozódva azokról az eseményekről, amelyek az országban történnek, hogy semmi se kerülje el figyelmét.

Ezért azt javasolta, hogy a képviselők kérdéseiket egyenesen a miniszterekhez intézzék, akik mindenkor válaszolni fognak és megteszik a szükséges intézkedéseket.

A parlament mai ülésén a házszabály 73.ik szakasza értelmében hozzájárultak az interpellációkra, a miniszterek eljárás és bíróság elé állításukra vonatkozó szakaszokhoz. A Ház elfogadta a fegyelmére vonatkozó 14.ik szakaszt. A 15.ik szakasz a kérvényezésre vonatkozik. Az ülésen több miniszter arra vonatkozólag kért felvilágosítást, hogy a hatóságoknál történő közbenjárások miképpen folytathatók le. Calinescu Armand miniszterelnök emelkedett szólásra, aki a következőket jelentette ki:

— A parlament tekintélyének megóvása érdekében a Ház tagjainak, akár a kérvényező irodánál, akár felszólalások, akár pedig az illető miniszternél tett kihallgatások által bármikor lehetősége nyílik kérdések elintézésére. Azonban az nem engedhető meg, hogy a képviselők végigjárják a különböző miniszteriumi ügyosztályokat, a hol esetleg elutasításnak teszik ki magukat. Nem fér össze a képviselők méltóságával, hogy különböző érdekek ügyében közbenjárjanak. Ne térjünk egy olyan utra, amelyet végképpen ki-

kell küszöbölünk a parlament munkájából.

Vaida Voevod Királyi tanácsos kijelentette, hogy meg kell szűnnie a büns kijárási rendszernek.

— Bizottságot alakítunk — mondotta Vaida Voevod —, amely átvizsgál minden kérvényt és azokat, amelyek alaposan meg vannak indokolva

A Semmitőszék fontos döntése állampolgárság-ügyben

Bucurestiből jelentik: Érdekes és nagyfontosságú döntést hozott a Semmitőszék egy állampolgársági ügyben. Az állampolgársági törvény új intézkedik, hogy az állampolgárok közé felvehetőek azok, akik annakidején azért nem jelentkeztek, mert nem tartózkodtak lakóhelyükön. Ezen az alapon a nagyküllőmegyei törvényszék özv. Lajos Simonnet felvette az állampolgárok névjegyzékébe, de az ítéletet a belügyminisztérium megfellebbezte azzal, hogy a törvény kérdéses szakasza csak azokra vonatkozik, akik a jelentkezés idejében külföldön voltak.

A Semmitőszék most úgy döntött, hogy a kérdéses szakasz azokra is érvényes, akik belföldön, de nem lakóhelyükön tartózkodtak, mindezek tehát felveendők, ha utólag kellő időben jelentkeztek az állampolgárok névjegyzékébe.

Istambulon keresztül tér vissza az országba Gafencu külügyminiszter

Istanbul. (Rador.) Gafencu külügyminiszter tegnap délután egy órakor a Dacia nevű hajón Athénből ideérkezett. Fogadására megjelentek a román követ, a bucuresti-i török követ és a város polgármestere. A külügyminiszter a hajó fedélzetén fogadta az újságírókat, akiknek a következőket mondotta:

— Athéni fogadtatásom éppen olyan meleg légkörben történt, mint az ankarai. Bizonyos, hogy a Balkán szövetség négy fővárosában ugyan az a politikai felfogás uralkodik, amely a béke és függetlenség fenntartásához szükséges. Az egész világnak tudomásul kell vennie békekészségün-

ket és egységünket.

A külügyminiszter tegnap délután fél 5 órakor a Fener-palotába látogatott el és felkereste az istambuli patriarkát, akit hódolatáról és tiszteletéről biztosított. A pátriárka értékes keresztet ajándékozta meg a külügyminiszternek és áldását küldte Románia uralkodójának és a román kormányra. Este fél 8 órakor Gafencu felszállt a Dacia hajóra és elindult hazafelé.

„URANIA“ Tel. 12-32. MA utoljára!

„Arsène Lupin visszatér“ Fordulatos, izgalmas, 880 lemes. — 5, 7.15, 9.30. — M. ro-Goldwyn-film.

Holnap kettős premier!

I. **Bűnösök a paradicsomban**

Exotikus film John Boles és Madge Evans-al.

II. **„Vadnyugat hőse“**

BOB BAKER a legfiatalabb cowboy-al

„FORUM“ Filmszínház (volt Scala).

Tel.: 20-10. — Arad leghűvösebb terme.

Az utóbbi évek legnagyobb orosz tárgyú kémfilmje!

A „Vörös táncosnő“

Pergő, lüktető cselekmény... orosz muzsika!

Vera Koréne és Jean Galland (az „Orvény“ térfiszereplője)

Pótműsorban: „Tengerész-Kabaré“.

5, 7.15, 9.30 „Elménydus Interview“. Vidám, szórakoztató rövid-filmek!

Ma premier!

Fejfájás, migrén, hűlés - eseteiben

ANTINEURALGIC

JAWOL

3 tablettát tartalmazó doboz - Lej 9

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTARAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

Megkezdődnek a hadgyakorlatok a nyugati Siegfried-vonalon

Berlin. A legközelebbi napokban az illetékes hadsereg-csoportparancsnokság hivatalos közlése szerint megkezdődnek az első nagygyakorlatok az újonnan épült nyugati erődítményövben. A gyakorlatok hosszabb ideig tartanak és az egész nyugati határvidékre kiterjednek. A határvidéket több szakaszra osztják fel és a gyakorlatokat szakaszonként rendezik. A nagyszabású manőveron a félévvel ezelőtt felállított határvédelmi különítmények hadteste vesz részt, amely kívül áll az általános hadtestbeosztás keretén. Ez a gyakorlat lesz a nyugati Siegfried-vonal védelmi rendszereinek első próbája. A manővert komoly ellenes támadás feltételezésének jegyében, teljesen harcserien rendezik az egész nyugati határ mentén.

Izgalmas hajsza az ellopott ötvenmillió leies Watteau-kép után

Nagy izgalom Párisban a L'Indifférent egy másolata miatt

Hirt értünk róla, hogy a párisi Louvre képtárából ellopták Watteau egy világhírű festményét. „A közömbös” nevet viselte ez az egészen kisméretű vászon, de azért az értéke ma is, amikor a festmények nem éppen elsőrendű közszükségleti cikkek, meghaladja az ötvenmillió lejt.

Közben a legszenzációsabb hírek terjednek el a tettes felfedezéséről, néhány órával később azután kiderült, hogy a nyomozás ismét hamis úton jár. Így például kedden este az a hír terjedt el, hogy a baseli nemzetközi pályaudvaron letartóztattak egy Bruno nevű olasz festőművészt, akinél megtalálták volna az ellopott Watteau-képet. Aztán kiderült, hogy a hír nem felel meg ilyen formában a valóságnak. Az olasz festőművészt valóban feltartóztatták és találtak is nála festményeket, de nem a Watteau-képet.

A rendőri nyomozás most egy másik nyomot követ és pedig egy festőművész nyomát, aki valószínűleg francia, legalább is kiejtéséből erre következtetnek. Több egybehangzó bejelentés szerint a Louvre-nak abban a termében, ahol az ellopott Watteau-kép állott, szombaton és vasárnap ez a festőművész dolgozott és egy másik Watteau-képről másolatot készített. A bejelentések szerint az ellopott Watteau-kép előtt nem dolgozott ez a festőművész. Tudvalevő hogy a Louvre-ban igen gyakran tehetséges festőművészek is készítenek másolatokat a híresebb képekről. A szobanforgó festőművész is egy ilyen tehetséges művész volt.

A rendőrség kimerítő személyleírást adott ki erről a festőművészről, hogy ilyen módú kényseritise őt a jelentkezésre. Ez azonban mindezekig nem történt meg. Több egybehangzó tanuvallomás

szerint megállapították, hogy a tolvajlás 3 és 4 óra között történt. Röviddel előbb még látták a szobanforgó festőművészt dolgozni a termében. Társaságában egy fiatal nő volt, akit a rendőrség szintén lázasan keres.

Nagy izgalmat keltett a párisi rendőrségen egy ruhatárosnő bejelentése, hogy megkerült a Louvre-ból eltűnt Watteau-kép. A ruhatárosnőnél, aki az egyik ismert párisi lokálban dolgozik, az éjszakai folyamán egy ismeretlen férfi összegöngyölt csomagot adott le és egész viselkedése olyan volt, hogy az asszony gyanúsának találta a dolgot és amikor a férfi bement a tánterembe, kinyitotta a csomagot. Legnagyobb meglepetésére a csomagban Watteau híres képét, a „L'Indifférent”-ot látta s természetesen azonnal telefonált a rendőrségre, ahonnan erős készültség ment ki a lokálba. Itt azután kiderült, hogy a göngyölegben csak a Watteau-kép másolata volt és hogy az illető férfi nyilván meg akarta tréfálni a ruhatárosnőt, illetve rajta keresztül a rendőrséget.

Az eltűnt kép ügyében még mindig nincsen semmi nyom. A Louvre igazgatója, Verne szombaton délelőtt kihallgatáson jelent meg Sarraut belügyminiszternek, aki jelentést kért tőle, hogy miként vihették el a felbecsülhetetlen értékű festményt fényes nappal és az örök jelenlétében?

Bonyodalmak gróf Széchenyi Bálintné 63 ezer pengője körül

Budapestről jelentik: A budapesti valutaügyszészen Tóth Sándor detektívfelügyelő befejezte annak az ügynek nyomozását, melynek középpontjában gróf Széchenyi Bálintné Bachruch Ilona rejtélyes körülmények között eltűnt 63.440 pengője áll. A nyomozás rendkívül érdekes módon ért véget.

Őrizetbe vették gróf Gatterburg Frigyes 50 éves állás nélküli vízvezeték szerelési vállalkozót és négy társát.

A főkapitányság bünygyi osztályáról került a különös bűnygy a valutaügyszésze, Sikkasztás történt, gróf Széchenyi Bálintné feljelentése szerint.

A sikkasztást ismeretlen tettesek kövezték el. Rejtélyes körülmények között eltulajdonították a grófné 63.440 pengőjét, amelyet átadott Padovetz Udóné, valójában Kovács Rezsóné fűzőkészítőnek, hogy azt bérházainak tatarozására a Kereskedelmi Bankban fizesse be.

A krasznójarszki magyarok rendbehozták Gyóni Géza leldult sírját

Budapestről jelentik: Huszonkét esztendő múlt el azóta, hogy a híres magyar katonaköltő, Gyóni Gézát a krasznójarszki egykori fogolytábor közelében örök nyugalomra helyezték. A hosszú idő alatt a szibériai sírról sokszor érkeztek nyugtalanító hírek. Arról beszéltek ezek a levelek, hogy Gyóni sírját feldúlták s ma már alig lehet rálelni. A hírek érthető izgalmat keltettek barátai és hívei körében és a magyar-szovjet diplomáciánál való szony megszakadása óta magánúton igyekeznek újsza képet kaphi a helyzetről.

Az első megbízható magánlevél most érkezett meg Budapestre: Horváth Gedeon György egykori tárkányi tanító írta, aki kintmaradt Oroszországban és véglegesen ott telepedett le. A levélben többek között azt írja, hogy tíz éve nem mulasztja el egyetlen héten sem, hogy a poéta sírját fölkeresse. *Orsz asszonytól született gyermekei estéként Gyóni verseket szavalnak és érthető, hogy ő, aki valamikor a költő barátságát élvezte, most sírjára is ügyel.* A régi fogolytáborban ma már csak Gyóni sírja van épségben s mellette Achim Mihály, a költő fivérének bésüppédt, elhanyagolt nyughelye látszik. *Gyóni sírdombját az elmúlt évben végpusztulás fenyegette.* Barbár kezek a sírdombot esakánnyal szétverték. Ekkor néhány volt bajtárs Horváthtal az élen összegyűjtötte a szétszórt esontokat és hamival fölé új sírdombot emeltek. Horváth levelét így fejezi be:

— *Most bajtársaimmal együtt boldog vagyok, hogy Gyóni sírjában ismét békésen nyugszik.*

A levél megnyugtatta a volt híveket, akik még nem mondtak le arról, hogy Gyóni Géza hamvait Magyarországra szállíttassák.

Kolozsváron vizsgáznak az aradi fogtechnikusok

A fogtechnikusok részére minősítő vizsgáztató bizottság eddig csak Bucurestiben volt. A munkaügyi miniszter 13172. számu rendeletével most elrendelte, hogy Bucurestin kívül még Iasiban és Kolozsváron is bizottság legyen, amely előtt a fogtechnikusok vizsgáztassanak. A kolozsvári vizsgáztató bizottságnál vizsgáztanak a nagyváradi, aradi, Brassót, és mesvári és nagyszebeni munkakamara körzetében lakó fogtechnikusok. Az érdekelt fogtechnikusok kérvényeiket közvetlen ehhez a bizottsághoz küldjék be Kolozsvárra, a munkakamarák kikerülésével.

Sven Hedint autóbaleset érte

Stockholm. Sven Hedín, az ismert svéd kutató hétfőn este könnyebb autóbalesetet szenvedett a svéd fővárosban.

A világhírű tudós könnyebben megsebesült az arcan és rövid kórházi vizsgálat után saját lábán tért vissza stockholmi lakására.

Megnyiták
CARMEN-SYLVÁN
az O.R.T. VILLÁK

Szobaeldőjegyzések:

ORT. Organizația Română de Turism s. a. r.

utazási irodánál:

ARAD, Str. Maresal Averescu 2.

BUCURESTI, Cal. Victoriei 70., Et. I,
valamint az ORT. villáknál CARMEN-SYLVÁN.

CORSO: Egyetlen aradi filmszínház nyitott tetővel — 3, 5, 7.15, 9.30

Ma kettős sláger premier!

I. „Tüzek a láthatáron” Lida Baarova. — Egy kénkedéssel vádolt repülőist és egy színész szomorú tragédiája a világháboruban.

II. „A sivatag réme” Smiley Burnette. — Izgalmas Cow-boy kalandorfilm. HIRADO.

Pál jugoszláv régens holnap találkozik Macsekkel

Belgrádból jelentik: Pál kormányzóherceg elutazott Belgrádból és holnap találkozni fog Macsekkel, a horvát parasztpárt vezérével. A jugoszláv régens — látva, hogy az eddigi tanácskozások nem jártak sikerrel — elhatározta, hogy ő maga veszi kezébe a meggyezésre irányuló akciót.

NEDECZKY FERENC RIPORTJA

A cár országának menekültjei

A menekültek lélekrájzáról, a hazátlanok vándorlásáról szól

Szántó György most készülő regénye

Borongós nyári délelőtt. — az égen összefolynak a sötét felhők s valahol a messzeségben tompán, fenyegően megdördül az ég...

Ezen az esőre hajló nyári délelőttön beszélgetünk az íróval, Szántó Györggyel, aki látása elborulása óta nem szemlélheti, de megérzi a távoli vihar lomha közeledését. Valami lebeg a levegőben, ami megmagyarázhatatlanul nyomasztó; a vihar előtti csönd?

— Ej uchnyem! — szólal meg vontatoitan. — Megérzed, hogy e különös orosz dalban mennyi reménytelen vágyakozás és bánat lebeg? — A képzeletben így elevenedik meg: egy óriási hajó a hontalanság, amelyet egy mélán hőmpölygő folvamon, a hontalanság évein, vontatnak rogygó lépésekkel a menekültek.

— Ez lesz az új regényem: Ej uchnyem! — a hontalanság tragédiája, romantikája és keserves, élő valósága. — Nem csak a zsidóságra gondolok, hanem így átfogó értelemben: a menekültekre. E regényben akarom megírni mindazok sorsát, akiket a politikai áramlat elsodort a hazájukból, akik osztály, faji kérdések, vagy eszme különbözőség miatt menekültek... Ej uchnyem! Ez lesz az új regényem.

— Hogyan született meg ez a téma? Miért éppen ezt választotta Szántó György?

— Amióta rádijót vásároltam, — kezdi az indoklást a vak író — állandóan hallgatom az orosz balalaika zenekar hangversenyét. — Balalaika-muzsika, — az orosz menekültek sóhajtása. — A hangokon keresztül érkezett hozzám a regény témája, a hangok

Az orosz puszták örök sóvárgói

— Most itt áll előttem Eugen Stepat: álmódó keszürke szem, hullámos, szőke haj, fiatal. Nem volt katoná, Péterváron, ama vöröshe lobbánó éjszakán, mint érettségire készülő diák a borzalomtól kitáguló szemekkel bámulta az ököljög tobzódását, a fékesveszett forradalom szörnyűségeit. A pétervári uccákon razzia, — az uccákon és nem a sikátorokban, ahol a szegénység és elnyomottság lakik. A sikátorok népe tartja most a razzidát s akl nem tudja igazolni magát, azt az uccasarkon agyonlövök, mint egy kóbor veszett kutyát... Ezt látta Eugen Stepat, akl diák volt és kezdetben örvendezett a forradalomnak. Később a csalódásoktól megtiporva menekül, menekül... Először haza a földbirtokos szülőkhöz, Éczaka, zsufolt pálvaudvar, szuronyos katonák, — a zürzavarban jég nélkül szökik a vonatra. Csak a lengyel határt érje el — Végre, — gyalog, hasoncsuszva átszökik, hogy lengyel, cseh és osztrák földön át koldulva, éhezve vergődjék el Ukrajnáig, ahol a fehér orosz hadsereg razzidót fuvat a vörösök ellen. A vörös henger eltoronja a fehér oroszokat. Most már nincs miért... A cár országa halott. És él az új Oroszország, amely csillagot tüzdöt a cári korona helyére.

Eugen Stepat Budapesten marad, ahol napszám, pincér és lélekben nagyon öreg. A szent ikonok vibrálnak szeme előtt és emlékezetében fellobban a Karácsonyi gyertya fénye: Jézus, az örök vigasz... és megindul a budapesti Sziv-ucca felé, amelynek 6-os számú telkén egy kettőskeresztes, kicsiny orosz templom épült. Itt találkozik minden menekült, Krisztusban. Az istentisztelet után muzsikálnak — valaki meghallja a mélabus dalt és eszébe jut az üzlet: egy előkelő vendéglő jól megfizetné őket. Szerződés Rádió. Azután, mint mindig minden, „kimennek a divatból”. Most annvit keresnek, amiből éppen meg lehet élni, de nehezen.

— És ekkor jön el a végzetes karácsony. Az oroszok, akik vallásosak, karácsony szent napján gyötörődésben ünnepelenek. Mélán peng a balalaika s ilyenkor a bor nem elég erős, — pálinka kell, hogy tompuljon az agy! Eugen Stepat az ablakhoz tántorodik és kibámul a csillagporos téli éjszakába. Az ablaküveg halkán koccan... jai — az orosz menekült két emelet magasságból zuhan a fagyos földre. Testvérekek emelik fel: ... a megszületett kis Jézus örízte” — mondják — és felgyóvul. Azóta erősen kihagy az emlékezete.

Regényhősök, akik valóban élnek

— De a többi orosz nem tud feleltetni. Makacsul hisznek valami csodában és nem gyűlölnék senkit, semmit csak a politikát! — A politikát, amely a szenvedések kuffője... A politika pókja hálózott be mindent, a menekült oroszok ezért tartózkodók. Bizalmatlanok mindenkivel szemben. — Hallgatagok és min-

ERDÉLYIEK BUCURESTI-ben

a HIGH LIFE CAFE RESTAURANT-ban találkoznak. Bulev. Elisabeta 23 szám. Fix menü 40 lei. Román, magyar konyha, gyors és figyelmes kiszolgálás. Feuerstein Henrik, az oradeai KÉK MACSKA volt tulajdonosának vezetése alatt.

ihlettek a menekültek regényének megírására! Az orosz menekültek sorsát elvonatkoztatva az életkörülményektől, a rádióból kicsendülő hangokból fixyeltem: kezdetben bizakodó és érces volt a hang, de az évek során megfiakult... Megöregedtek, vagy elfáradtak? — Mindegy. A régi hangok közé egy új hang is vegyült, egy hide női hang. Kicsoda ez a leány?

Levelek érkeznek...

— Megkezdtem a regényírást.

— Az „Ej uchnyem!” megírása közben nyugtalan-ság kínozott: hogyan élnék a valóságban ezek a hangok, amelyek a világűrön keresztül érkeztek hozzám? — Meg akartam bizonyosodni elképzeléseim helyességének reális oldaláról. Hosszu tünődés után levelet írtam egy budapesti újságíró barátomnak és kértem: gyűjtse össze számomra az ott élő orosz menekültekre vonatkozó adatokat, amelyekkel elképzeléseimet ellenőrizhetem. Erre azért volt szükségem, mert — véleményem szerint — a lelki rajz függvénye a reális adottságoknak és a környezetnek.

— Levelek érkeztek, lelkiismeretes és kimerítő levelek, amelyekből feleletem nyertem: kicsoda Eugen Stepat, a zeneszerző, a rádió balalaikájának vezetője, aki három évvel ezelőtt „mulatózás közben kiesett az ablakból”. Amidőn annakidején elolvastam a híradást, nemcsak sejtettem, hanem tudtam: öngyilkos. Ez indított el bennem egy gondolat-láncolatot, ekkor alakult ki lelkem mélyén a regény-téma.

dent megbocsátók. A cári Oroszország egyik menekültje, egy bárónó, akit az uccára sodort a forradalom szele, ezt így határozza meg: „Az oroszok között van egy hallgatóságos megállapodás, amiről nem beszélünk, de valamennyien tudjuk, hogy ami az emigráció alatt történik, az tulajdonképpen nem is történt meg, az lázalom értelmetlen fantázia, ami nyomtalanul eltűnik, amint újra orosz földre tesszük lábunkat”. — E törvény szerint élnek. Nem is honvágy, hanem már beteges sóvárgás, ami bennük úgy ég, mint az örökláng...

— A dal, a hazai ének csittítja a hontalanság keservét — folytatja Szántó György. — „Ej uchnyem!” — a dal eleveníti meg bennem regényfiguráimat, akik valahol élnek igazán és valóságban szenvednek.

— Egy másik menekült: A moszkvai „I. Katalin” kadettiskola növendéke, akinek apja a dóni kozákok ezredese. Ukrajnában menekülve küzdenek Kornjilov, Denikin és Wrangel tábornok seregében. Egy ütközet... egy eltévedt golyó... és a kozák ezredes, az apa, kis kadett táncos karjaiba hanyatlik. — Menekülés. Törökország és Gallipoli, az orosz menekültek gyűjtőtáborra, ahol — óh, mily szeszélyes a valóság! — véletlenül találkozik édesanyjával, Budapestre menekülnek. Ott várják még mindig a csodát...

Az orosz hadnagy — és Katusa...

— És az orosz hadnagy? — aki a Volga melletti 163. gyalogezredben szolgált a Cárt? — A forradalom Péterváron éri, ahol a pálvaudvaron teljesít szolgálatot. „Azon a napon” gyanútlanul indul az állomásra, karcsu alakján megfeszül a cár ezverruhája.

— Allj meg, atyus! — A tiszt önrzeten visszafordul és meglepődve nézi a felfegyverzett lázadókat. Meredten, némán türi, hogy letépnek válláról a tiszt aranyrojtót. Amint megszabadul, az állomás-örtség felé rohan. A váróteremnél valaki feltartóztatja. Félre-

lőki. Lövés dörren, karján megsebesül. A szénrakások közé menekül, ahol tünődik: veszte a Cár országa?.. Zsebkendővel beköti sebet és éjszaka vonaton, gyalog szökik át Fehér-Oroszországba. Az ellenforradalom után Pestre menekül. Most egy budai éjeli mulatóban muzsikál a mulatói vágó budai kispolgároknak és a Pestről átránduló, mindenre elszánt hölgyeknek...

— És az a leány, — akinek a hangja üdén vegyült a fardó, fakuló orosz kórusba — ugyancsak ott él Budán. Megtudtam, — mondja halkán az író — hogy az a leány, akinek vágyakozástól forró hangja a szívet melegítette, e budai kis kávéház zenekarában dobol és énekel.

— Kicsoda ez a leány?

— Katusa. Az apja őrnagy volt a kiewi tüzerek-nél. Katusa ekkor még két éves volt s nem emlékszik arra az éjszakára, amikor anyja karjára emelte és az apja civilruhában segítette be a lámpa nélkül várakozó kocsiába. A törökországi orosz-menekült gyűjtőtáborban, Gallipoliban várták az oroszországi virradatot, de... a tifusz. Az orosz menekültek között aratott a sárga halál és a kiewi tüzerőrnagy a gyűjtőtáborban pusztult el.

— Katusa pedig, a csinos, pompás alakú leány, most itt ül a budai orosz zenekarban — fekete haján megtörik a hangulat-világítás és nefelejtsek szemében már nincs is csodálkozás: ismeri jól a részes kispolgárokat, a hölgyeket, akik „pincérek” és fogyasztásra ösztökélek... Tudja jól, hogy itt miért ég a hangulatvilágítás és ezért nem ül le a vendégek asztalához. Csak akkor, ha egy csinos fiu megtejszik neki. Mosolyog, mikor ránéz és kék szemében az orosz puszták végtelensége révedezik. — az orosz föld, amelyet sohasem ismert, csak az anyja meséjéből...

— Ez a regényem: a politikai viszonyok változása által megkezdődött népvándorlás. — Ez váltotta ki a megírás szükségességét. A menekültek lélekrázát szeretném megírni. A hazátlan lélek vándorlását, amit évek óta figyelek.

— Ismerem az oroszokat. A Kárpátok hátán vált hatalmas lövészárkokban farkasszemet néztünk és emlékezem egy csodálatos husvétra: 1915-ben. Krisztus feltámadásának ünnepén, a parancsnokok tudta és beleegyezése nélkül fegyverszünetet kötöttünk. Egymást látogattuk a lövészárkokban és gránát-mentés fedezékben. Krisztus békéje volt velünk, ölelkeztünk és csókolóztunk. Nem akartunk harcolni, hiszen a háboru csak reánk kényszerített parancs volt. És holdogán vállaltuk a büntetést, amiért az ellenségből barátokká lettünk egyetlenegy napra.

— Megismertem őket az ütközetben. Kézítáiban. A foglyokat, akik tunyán bámultak a messzeségbe, amerre az orosz puszták földjei vártak... A front mögött, a foglytáborokban elbeszélgettem velük és megbizonyosodtam éppen ugy, mint ama emlékezetes husvét napon: nem ellenségek vagyunk, csak emberek, akikben a béke utáni vágy él.

— Ej uchnyem! — a folyó hátán lomhan lebegő bárkát vontató rabok éneke. Egy regény, amely nemcsak képzeletjáték és lélekkutatás, hanem a névsválás.

Vihar akadályozza a Phenixnek a hullámsírból való kiemelését

Newyork, Lapjelentések szerint a Phenix tengeralattjáró kiemelésére irányuló munkálatok csak nehezen haladnak előre, miután a tengernek ezen a részén nagy vihar van. Különbben a Phenix katasztrófáját a legújabb feltevés szerint időelőtti torpedórobbanás okozta. A tengeralattjáró szintelt torpedótámadást intézett az indokina franciá flotta zászlóhajója ellen. A gyakorlatot hidrolánról figyelték és a megfigyelő tiszt most közölt jelentése szerint a Phenix alamerülése után néhány pillanat múlva hirtelen erős örvénylés támadt a tengeren. Ebből arra következtetnek, hogy az egyik torpedó kilövőkészülék ajtaja valószínűleg nyitva maradt, víz hatolt be és felrobbantotta a kilövésre készen álló torpedót.

Rheuma, csúz, aranyér, nőibajok.

Valuta, deviza nem kell, csak lei! Utlevél nélkül is pompás gyógyhely:

VATA DE JOS

kénos és szénsavas högyógyüirdő.

Teljes penzió: (3-szori étkezés, lakás) lei 150

Kérjen prospektust!

Vasuti kedvezmény!



HIREK

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgönyeim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Mikor lesz már végre nyár?

„Medárd napján esni kezdett, öblén, partján tul kele folyó, patak” — énekl Kislaludy Sándor valamelyik regéjében, irodalmilag is lerögzítve azt a néphitét, hogy ha Szent Medárdus napján június 8-án csak egy cseppet eső is esik, úgy negyvennapos esős időszakra van kilátás. Az idel Medárd-napon is sokan aggodva figyelték az égboltozatot és az időjárás jelentéseket mert évtizedes tapasztalatok mutatják, hogy a néphitnek komoly, tudományos alapja van és a Medárdhoz fűződő kabalá mindig bevállik. De az idel egyetlen báránylehőcske sem homályosította el az égbolt kékljét Medárd napján, Gyönyörű napos, felhőtlen időjárás uralkodott és mégis — azóta egyik zápor a másik után következtek.

Az időjárás-kutató Intézet szerint a Medárd-napi mondának tudományos alapja van. A Medárd-napi néphiedelem a nyári monszon-szél jelenségén alapszik. A Kárpátok medencéje felmelegszik a déli szél és az erős napsütés hatása alatt, míg nyugatról hidegebb szél vállik valószínűvé. Ennek a nyugati szélnek a keletkezése június elején ötven százalékos valószínűség. Ha Medárd-nap táján, azaz június 8-án a valószínűség még megmarad ötvenszázalékosnak, akkor az időjárás jó lesz, ha azonban hetven százalékra emelkedik, akkor esős időjárás áll elő. Ilyenkor a meleg levegőtömegek és a nyugati hideg légáramlás naponta lezuhogó esőzéseket idéz elő. Ez történik most is. A Kárpátok medencéjében mindenütt 20 és 30 fok körüli hőmérséklet uralkodott az utóbbi napokban, míg nyugaton Németországban a hőmérséklet mindössze tíz fok. Eből a különbségből keletkeznek a zivatarok és felhőszakadások.

A Medárd-napi néphiedelem tehát ismét beigazolódt, noha a látszat ennek ellentmond. Mindenfelé óriási viharok és felhőszakadások köszöntöttek be.

Egy híres időjós a kérdésre, hogy ezek után mikor lesz nyár, így felelt: „Most, sajnos hosszabb esős periódusra kell számítani”. Egy-egy átmeneti tavulás után újra, meg újra vissza fognak térni a zivatarok.

— IDŐJÓSLAT. Változás az időjárásban nem várható.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.75 egynyelvű, London 20.76 hétnyelvű, Newyork 443.50, Brüsszel 75.42 fél, Amszterdam 235.51, Berlin 177.90, Szófia 5.40, Prága 15.02, Varsó 83.62, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— Spanyol diplomaták utaztak át az aradi repülőtérre. Előkelő útutazó vendégek voltak ma délután az aradi nemzetközi légitársaság állomásán. Az Air France francia repülőtársaság gépével Aradon keresztül utaztak: Carmen Icoza de Montelo és Mercedes San Siamz Bachiller spanyol diplomaták, akik Burgosból Aradon keresztül repültek Bucurestibe.

— Német bankigazgatókat tartóztattak le Lengyelországban. Varsóból jelentik: A krotosini német szövetségi bank igazgatóját letartóztatták és a poznan német mezőgazdasági szövetségi bank helyiségében házkutatást tartottak. A lengyel hatóságok ugyanis rájöttek, hogy Poznan vidékén több német bank devizákat csempésztett át Danzigba.

— Tűz egy francia lőszergyárban. Párisból jelentik: Tegnapi délután veszedelmes tűz keletkezett az Angouleme tőporgyár gyapot-telepén. A tűz helyszínére nagyszámú tűzoltóság és katonaság érkezett. Több órai fáradozás után sikerült csak a tüzet lokalizálni. A tűz során 450 tonna gyapot pusztult el, amelynek értéke meghaladja az egymillió frankot. A tűz keletkezésének oka egelőre ismeretlen.

— Szervatiusz Jenő emlékművet farag a csikménasági hősöknek. Szervatiusz Jenő, az ismert erdélyi szobrászművész a napokban érkezett Csikménaságra. A falu annyira megtetszett Szervatiusznak, hogy több időt akar ott tölteni. Az ősi székely hagyományokat leghivebben őrző fiatal plébános vendége. Most a vendégszeretetet azzal akarja meghálálni a művész, hogy a világháborúban elesett csikménasági hősök emlékéit művészi faragással örökíti meg. A szükséges követ meg már be is szerezték s így Szervatiusz mesteri kezei alatt rövid időn belül elkészül Erdély egyik legművészebb emlékműve.

— Kolerabeteg egy Indiából Londonba érkezett repülőgépen. London. (Rador.) Egy holland repülőgépen Croydonba érkezett tegnap este egy beteg, aki Indiában szállt fel a gépre. Nyomban kórházba szállították, ahol megvizsgálták és megállapították, hogy kolera-esetről van szó. Az utaszállító gép 20 másik utasát elkülönítették.

— Assisi Szent Ferenc és Szeni Szent Katalin Olaszország védőszentje. Rómából jelentik: A Szent-Atya brevét adott ki, amelyben Assisi Szent Ferencet és Szeni Szent Katalint Olaszország védőszentjévé nyilvánítja.

CHANTUNG minden 83
szinben
Reklámként saját áron
SZMÜTNY
nőidivat és kelengyeáruházában, S. r. Metianu 2-4

— Új éttermi árak Bucurestiben. Bucuresti város vezetősége kötelezte a bucuresti-i vendéglősöket, hogy új árakat tüntessenek fel az étlapokon. A rendőrség szigorúan ellenőrzi az étterm tulajdonosait.

Magyar tít

a buvárhajó matrózai között

Az amerikai haditengerészet parancsnoksága az elmúlt napokban külön dicséretben részesítette Juhász Károlyt, az északamerikai Unió haditengerészt, Juhász egyike volt annak a hét tengerésznek, akiket elsőnek hozott fel a buvárhajó az elsüllyedt Squalis buvárhajóról. Juhász Károly, mint feltessele megállapították, a szerencsétlenül lárt buvárhajóban igen bátran és határozottan viselkedett és részben ennek köszönhető, hogy ott pánik nem tört ki. A magyar származású amerikai haditengerész New Salemben, Pennsylvániában született és most negyedik éve, hogy katonai szolgálatot teljesít.

— Két évre ítélték megvesztegetés és korrupció miatt egy magasrangú newyorki bírót. Manton. (Rador.) A newyorki kerületi felelővittel bíróság elnökét két évi börtönrre és 10 ezer dollár pénzbírságra ítélték megvesztegetés és korrupció bünténye miatt.

Hatóságilag engedélyezett végkiárúsítás!
A raktáron levő árukat CONSUM KÖNYVRE IS beszerzési áron alul is kiárúsítom.

I. Grünberger Arad Bul. Reg. Maria 12.
Ugyanott üzleti állványok és pultok eladó

— Harakirit követelt el, majd átvágta torkát. Bráilából jelentik: Popazu Neculai kereskedő, aki az utóbbi időben anyagilag teljesen tönkrement, elkeseredésében öngyilkosságot követett el. Az életunt kereskedő bezárkózott szobájába, majd élesre fent késsel harakirit követelt el. A tönkrement kereskedő miután hasát felmetszette torkát is keresztülvágta. Az elkeseredett életuntat rendkívül súlyos állapotban szállították kórházba.

Cipőüzletben



— Mondja mit simogatja maga annyit a lábamat...? Hozzon inkább egy pár csinos nyári modellt...!
— Sajnálom, de nem tehetem... magam is hehe... vevő vagyok...

— Öfelségéhez fordulnak a gvergyói gazdák a békásiak által elfoglalt legelők ügyében. Csikszeredáról jelentik: A földművelésügyi minisztérium Fanoju erdészeti vezérfelügyelőt Csikszeredára küldötte, hogy minden törvényes eszközzel rendet teremtsen egy régóta húzódo vitás ügyben. A vezérfelügyelő a kataszteri és a telekkönyvi iratokból meggyőződött arról, hogy Gyergyószentmiklós város és Gyergyótekerőpatak közbirtokossági jogos tulajdonosai a békásiak által elfoglalt legelőknek. Drimba megvefőnök a megállapítás után felszólította a jogtalan foglalkozókat, hogy vonuljanak ki az elfoglalt területekről. A békásiak ezt meg is íérték, amikor azonban a gyergyóiak a legelőre haitották csordáikat, ott felfegyverzett békási gazdákkal találtak magukat szemben. A gvergyói gazdák most Öfelségéhez fordultak, hogy végre rend legyen a tengeri kigvóvá nőtt ügyben.

MEGHIVÓ

Az aradvárosi Magyar Népközösség szervező bizottságának tagjai f. hó 22-ére, csütörtök este fél 9 órára az Iparos Otthon helyiségébe értekezletre hívom össze.

DR. PARECZ BÉLA

— Letartóztatások a haifal bombarobbanások ügyében. Jeruzsálem. (Rador.) A hétfői Haifában történt bombarobbanás ügyében szerdán 12 letartóztatás történt. A bíróság 89 egyént börtönbüntetéssel sújtott.

— Tudnivalók a postai levelezőlapok használatáról. Bucuresti. A posta vezérigazgatósága közli, hogy a belső 4 leies levelezőlapoknak arra az oldalára, amelyen a cím van, semmiféle szöveg nem írható, csakis a feladó és a címzett neve és lakhelye. Azokra a levelezőlapokra, melyekre más szöveget is rávehetnek, a levél-díjazást alkalmazzák. A régi levelezőlapok azok elfogytáig maradnak érvényben.

— Orvosi hír. Dr. Grünwald bőrgyógyász ismét rendel. Str. Alexandri 11.

— A brassói református nyilvánossági jogú kereskedelmi liceum felső tagozatába felvesz IV-ik gimn. osztályt végzett bármely felekezethez tartozó magyar nyelvű tanulókat és négy év alatt azokra a kenyérkereseti pályákra képezi ki, melyeken kisebbségi tanulók leginkább boldogulhatnak. Kisebbségi tanulóknak ez a leginkább megfelelő iskolatípus! A következő iskolai évtől kezdve megnyitja alsó tagozatát is, melybe 4-ik elemi végzett tanulók iratkozhatnak be felvételi vizsga nélkül. Vidéki tanulók tanári ellenőrzés és állandó felügyelet alatt álló modern iskolaépületben levő bennlakásban helyezhetők el mérsékelt díjazás mellett. Tájékoztatót szívesen küld és felvilágosítást nyújt az iskola igazgatósága (Brassó, Calea Victoriei No. 7.).

Elcserelném

hat katasztrális holdas kitűnő szántóterületet, mely Temesvár mellett a Béga-csatorna partján fekszik megfelelő értékű magyarországi ingatlannal (föld, szőlő, ház stb.) bárhol fekszik, ön is az.

Cím: Kiss Sándor tanítónőképzői tanár, Szarvas, Békésmegye, Magyarország.

— Három letartóztatás Kolozsvárt a hunyadmezyel aranycsempészs ügyében. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrség egy aranycsempészeti ügy nyomozása során letartóztatta Constantin Volcut, a Mica aranybányatársaság kristályos aranybányájának egyik tisztviselőjét, akinek kolozsvári lakásán 6 kilo csempésztett aranyat találtak. A tisztviselőt ezután rendőri fedezet mellett Kristyór községbe szállították, a kolozsvári rendőrség pedig tovább nyomozott a letartóztatott bányatisztviselő kolozsvári bűntársai után. Ennek során több házkutatást tartottak és három személyt őrizetbe vettek. Ezeknek nevét a rendőrség a további nyomozás érdekében egelőre nem hozhatja nyilvánosságra.

— Korcsmaj verekedés. Véres verekedés történt tegnap este az egyik mikalakai korcsmajban. Pecican Vasile mikalakai legény a korcsmajban vitába került asztaltársáival. A veszekedés egyre hevesebbé vált és Pecican Vasile egyik megjegyzésére egyik ellenfele felkapta a szódásüveget és azzal felbeverte Pecican Vasilet, akit vérző sebével a központi kórházba szállították. A véres verekedés ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Felvételi vizsga az aradi kereskedelmi liceumba. Junius 22-ikén, csütörtökön tartják meg az aradi kereskedelmi liceumban az ötödik osztály részére a felvételi vizsgákat. A jelentkezők ez alkalommal születési bizonyítványt, utaztatási bizonyítványt, a négy gimnázium elvégzéséről szóló bizonyítványt kell benyújtásuk és be kell mutatásuk állampolgársági bizonyítványukat.

— Bányászerecsétlenség az Egyesült-Államokban. Washington. A sancharlesi szénbányában kőzetomlás következtében harminc bányamunkás a tárnába szorult. Hat munkást sikerült kimenteni, de ezek is beleduszultak sérüléseikbe.

Józseffalváért...

Országszerte lankadatlan lelkesedéssel folyik tovább az adakozás a lángok martalékává vált Józseffalva lakosságának felszólítására. Erdély magyar társadalmi tudatában van annak, hogy a község lakosságának még a legszükségesebb sem áll rendelkezésére és — amint Kós Károly jelentésében közölte — hogy legalább ez év október 15-ig gondoskodni kell a lakosság élelemmel való ellátásáról. A jelentés szerint egyedül ehhez 150—160 ezer lei szükséges. Ez a szükségesség természetesen csak egy jelentéktelen része, mert hiszen a házak felépítésének költségeivel együtt közel ötmillió leire van szükség.

Az erdélyi magyar társadalom körében éppen ezért fokozott lelkesedéssel és felelősségtudattal folyik az adakozás.

A mai napon az Aradi Közlöny szerkesztőségébe Józseffalva javára a következő adományok érkeztek:

Mogyer S.	— — — — —	100 lei
Neszmérák N.	— — — — —	100 lei

— Német gépkocsiversenyző Bucurestiben. Bucuresti. Hans Stuck a világhírű német gépkocsiversenyző Romániába érkezett és résztvesz Bucuresti főváros nagydíjért folyó küzdelemben.

— Gabonatermelési verseny Spanyolországban. Madridból jelentik: A spanyol kormány elhatározta, hogy a mezőgazdák számára évenként dijakat tűz ki a termelés fokozása érdekében. Cuesta földművelésügyi miniszter már hivatalos rendeletet bocsátott ki az évenként megartandó gabonatermelési versenyről. A legjobb eredményt elérő gazdák pénzdíjakat és kitüntetésekkel kapnak.

— Letartóztatták a grossglockneri halántó tulajdonosát. Bécs. A rendőrség letartóztatta Franz Zucklindt, az egyik utazási iroda tulajdonosát. Az övé volt ugyanis az a társaságkocsi, amely Heiligenblutból el akarta érni a Grossglockner tetejét és utasaival együtt a mélységbe zuhant. Mint a vizsgálat során kiderült a kocsi már Heiligenblutban sérült volt és ezért mulasztás terheli az utazási iroda tulajdonosát, mert nem gondoskodott az utasok biztonságáról.

— Halálozás. Porczán Lajos, volt aradi vendéglős és szállodás f. hó 20-án, 76 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 22-én, d. u. 6 órakor lesz a Felsőtemető halottasházából.

A FÉNYLŐ ARC

A legszebb női arcot is elcsúszítja, ha az orr, vagy a homlok fénylik. Kitűnő szolgálatot tesz ilyen esetben a **SULFAMYL**-puder, amely megszünteti az arc zsírosságát.

— Felvétel a két éves ref. női kereskedelmi tanfolyamra. A tanfolyamra a IV-ik gimn. osztályát végzett bármely felekezethez tartozó, magyar anyanyelvű leányok vehetők fel. A tanfolyam általános műveltséget nyújt, nyelvekre, kereskedelmi tárgyakra, gyors- és géprábra, rajzra, iparművészeti munkákra képezi ki tanulóit és lehetővé teszi kenyérkereseti pályán való érvényesülésüket és boldogulásukat. Vidéki tanulók részére bennlakás a Szeretetházban! Érdeklődőknek készségesen küld tájékoztatót az igazgatóság. (Brassó, Calea Victoriei No. 7.)

— Sirkövetés. Néhai Killik Vilmos, az Erdélyi Bank aradi fiókja volt főnökének síremlékét szombaton, 24-én délután 6 órakor avatják fel a Felsőtemetőben.

— Agyvérzésre hajlamos idősebb embereknél, akiknél igen fontos, hogy erőlködés nélkül mindennap könnyű bélürülésük legyen, a természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éhgyomorral egy kis pohárral bevéve — sok esetben a lehető legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

— Nem bünteti a törvény azt, aki jóhiszeműen fizet hamis pénzzel. Pop Ioan nagybányai földműves a múlt hónapban egy száz leiest akart felváltani az egyik nagybányai üzletben, azonban a 100 leies hamis volt. Véletlenségből ugyanakkor az üzletben tartózkodott a nagybányai rendőrség egyik tisztviselője is. Ez elkobozta Pontól a hamis pénzt és a földműves ellen pénzhamisítás címén eljárás indult. A szatmári törvényszék Dragulescu—Crudu tanácsa ma tárgyalta a nagybányai földműves ügyét. A pénzügyigazgatóság ügyvédje, valamint Pora Ioan ügyész kérték a vádlott megbüntetését. A törvényszék felmentő ítéletet hozott, kimondotta, hogy nem büncselekmény az, ha valakinél hamis pénzt találunk, abban az esetben, ha nem bizonyosodik be, hogy ezt ő maga állította elő, vagy pedig azt rosszhiszeműen terjeszti.

— Munkanélküli kereskedelmi alkalmazottak figyelmébe! Felhívjuk a munkanélküli kereskedelmi alkalmazottak figyelmét arra, hogy összeírás végett szervezetünk helyiségében lehetőleg mielőbb jelentkezzenek. Hivatalos órák minden este 7—9 óra között. A magánbiztosítók temestartományi céhének aradi szekciójá, Bul. Regina Maria No. 18.

— Hangverseny a Közművelődési Palotában. Zsufolásig töltötte meg az előkelő közönség a Kulturpalota nagytermét, hogy tanúja lehessen annak az élvezetes és magas színvonalú hangversenynek, amelyet a „Gavril Musicescu” bucaresti-i énekkar tartott meg és amelyet Magier Andrei püspök védnöksége alatt rendeztek meg. A nagyszerűen összetanult énekkart Stefan Stoicescu karnagy vezényelte nagy szakértelemmel, a zongorakíséretet pedig Rosensteck Armin, az Operaház zenekari igazgatója látta el. Szólistaként Dusescu asszony, C. Simionescu, Ana Coman asszony és Margareta Bujoreanu léptek fel. A közönség melegen ünnepelte egy pompás énekkart, mint a kitünően képzett szólistákat.

— Winnetou a bécsi Praterben. Bécs világhírű ligetében, a Praterben tizezer néző befogadására alkalmas szabadtéri színházat építettek. Az új szabadtéri színpad június 24-én nyílik meg May Károly Winnetou című regényének színpadi átdolgozásával. A regényt Ludwig Körner, a birodalmi színházi kamara elnöke dolgozta át színdarabbá.

— AVIZ. Membrii Asociației Of. In rez. proveniți din activitate, Regele Carol II. cari doresc a se aproviziona cu lemne de foc, sunt rugați a se înscrie cu cantitatea și calitatea dorită, la Secrețarul Asociației din Str. V. Babeș (orfelinat), unde vor afla și condițiunile de livrare. — Președintele Asociației.

„Forum” filmszínház

igazgatósága ezúton közli az érdekeltekkel, hogy tekintve a pályázatok nagy tömegét melyek a volt Scala mozi új elnevezéséül a „Forum”-ot ajánlották, a nyereséget nyilvános sorsolás útján fogják átadni.

— A rablógylkos tévedése. Budapestről jelentik: Érdekes módon jutott a rendőrség kezére egy anyaföldi rablógylkosság tettese. A rablógylkos 80 pengős zsákmányában egy, a napokban forgalomba hozott új tízpengős is volt. A gylkos tettenek elkövetése után a zsákmányolt 70 pengőt eldobta, csak az új tízpengőst tartotta meg, abban a hiszemben, hogy az egy sorsjegy. Bement Obudára és ott egy trafikban eladásra kínálta a „sorsjegyet”. A trafikosnak mindjárt gyanus lett a dolog és megkérdezte, hogy hol szerezte a „sorsjegyet”. Egy barátomtól — dadogta a rablógylkos — egy Karpnecz nevű embertől. A trafikos mindjárt emlékezett, hogy ezt a nevet a rablógylkossággal kapcsolatban pár perccel előbb újságban olvasta, közben azonban a rablógylkos is megérezte, hogy veszélyben forog és hirtelen eltűnt az üzletből. A trafikos azonnal értesítette a rendőrséget a történetéről és pontos személyleírása alapján nemsokára kézre is került a rablógylkos kubikos.

Nemes őszibarack

kapható állandóan

Dr. KREPIL, str. Horia 8.

ugyanott Vitamost — folyékony gyümölcs. Barack pálinka, ménes vörös és fehér bor

— Ez Arad! TÁRSASÁG! ismét kapható a laparusítóknál. Ára 20 lei.

Életfogytiglani fegyházzal büntettek egy rovtmultu gyilkost,

aki megölte vadházastársát, mert nem akart ártatlan embert börtönbe juttatni

Bucurestiből jelentik: A bűnügyi tábla most tárgyalta Dumitru Capitanu rovtmultu egyén gyilkossági bűnyét. Dumitru Capitanu, aki gyilkosság miatt már ötévi fegyházbüntetést töltött ki, 1930-ban, a fegyházból való kiszabadulása után megismerkedett egy Bellu Dița nevű nővel, akivel közös háztartásba költözött. A volt fegyvenvet vadházastársának sógora, aki egy nagy üzemben volt mesterként alkalmazásban, maga mellé vette munkásnak. Később a gyár igazgatósága rájött arra, hogy a gyárban lopások történtek. A gyanu Dumitru Capitanura terelődött, felelősségre vonta, mire Capitanu rávette vadházastársát, hogy sógorát vádolja meg a lopás elkövetésével. Dița Bellu eleinte sógora ellen vallott, később azonban megmásmította vallomását, mire a gyilkosságért egyszer már elítélt ember revolvert rántott és több ször vadházastársára, majd annak sógorára lőtt. Tettenek elkövetése után Dumitru Capitanu megszökött, de később elfogták. Miután Dița Bellu meghalt, míg sógora életben maradt, egyrendbell gyilkosságért és súlyos testisértés címén indult meg ellene az eljárás. A fővárosi bűnügyi tábla tegnap hirdette ki döntését, amely szerint Dumitru Capitanut életfogytiglani fegyházzal sújtotta.

A gyakorlati életre való előkészítés jegyében nyílt meg az aradi zsidó elemi iskola kiállítás

Szövöszéke és kötőgépe van az iskola műhelyének.

Az aradi zsidó elemi iskolában megnyitották az iskola növendékeinek kiállítását, amelynek különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy a szokványos iskolai kiállításnál lényegesen bővebb anyagot nyújt, egyben pedig bizonyosságát szolgáltatja annak, hogy az iskolában a gyermekek az eddigi elméleti tudáson kívül az ipari nevelés alapjait is megkapják és ezzel módot adnak azok számára, akik ipari pályára akarnak menni, hogy az első lépéseket ezen az úton már az elemi iskolában megtegyék.

Az iskolában az elmúlt év novemberében lakatos és asztalosműhelyt rendeztek be az ötödik, hatodik és hetedik osztály fiúnövelkedéi számára, áprilisban pedig szövöszéket és kötőgépet helyeztek működésbe az említett osztályok leánynövelkedéi részére. Ugyancsak a gyakorlati munka megtanítását szolgálta az is, hogy az iskola mellett kertet rendeztek be, amelyet nagyrésztben a leányok műveltek meg. A műhelyek berendezésével kapcsolatban a kezdeményező szerepet a zsidó tanulmányi kör játszotta, a berendezéshez pedig anyagilag a hitközség járult hozzá. A kezdeményező munkájában tevékeny részt vettek Frigyes Sándor mérnök, Huppert Fülöp és Assael Károly. A lakatosműhelyben a tanítást önzetlenül vállalták Assael Károlyon kívül Holló Frigyes és Gartner Lajos, az asztalos műhelyben pedig Bruckner Béla.

A most megnyílt kiállítás alkalmával fémből készült különböző tárgyakat, szerszámokat mutatnak be, amelyek valóban komoly és eredményes munkáról tettek tanubizonyosságot. Itt különösen két növendék: Walterstein Adolf és Katz Sámuel munkái tűntek ki. A fémtárgyakon kívül kiállítottak a növendékek által készített asztalokat, székeket, dobozokat.

Egy másik teremben kerütek kiállításra az elemista leányok kézimunkái, valamint az iskola szövöszékén: a leányok által szőtt törülközők és kötőgépen általuk kötött pulloverek, sapkák. A gazdag anyagu kiállítás, amely már az iskolában történő gyakorlati nevelésnek újszerű utját mutatja be, valóban érdeklődésre tarthat számot. A gyermekek munkája Kronovich Mór igazgató-tanító irányítása mellett folyt, míg a kerti munkálatokat a növendékek Luger Miklós tanító irányításával végezték.

— Dr. Botis Emil timisoara-i ügyvéd irodáját átvette. Dr. Ioan Major ügyvéd, Timisoara I. Str. Eminescu 5. (Scherter-ház).

Nyaraljon Casoalán!

Felvilágosítások Sándor Iván és Társa sorsjegyirodában, Arad, Bul. Reg. Maria 18.

— Öngyilkos lett a zselőgyi csendőrgylkos egyik tettese. Déváról jelentik: Beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy Aninoszán két csendőrt meggyilkoltak. A gyilkosság egyik tettesét, mint ismeretes, Gyulay Lajos katonaszökevényét sikerült elfogni. Már Gyulay letartóztatása után bizonyossá vált, hogy Grün Frederiknek, a másik gyilkosnak sem sikerült megmenekülnie. A csendőrgylkos, amely üldözésére indult egyre szorosabbá vált és Lónyán sikerült is megállapítaniuk, hogy melyik házban rejtőzik a tettes. A csendőri riasztólövessel jelezték érkezésüket, mire a házból lövés dördült el. A benyomuló hatóságok közegek Grün holtan találták meg. A gyilkos, amikor látta, hogy nem menekülhet, föbelötte magát. Grün mindössze 22 éves volt és a 11. hegyivadászászolgálatnál teljesített szolgálatot.

— Az AFPA (Aradi Magánbiztosítók Egyesülete) sikerült tanulmányi kirándulása. Az AFPA (Aradi Magánbiztosítók Egyesülete) nagyszerűen sikerült tanulmányi kirándulást rendezett a munkakamara szubvencionálása mellett a „Munka és Jövedv” keretén belül Nagyváradra, Püspök- és Félixfürdőkre, melyen száznál több tisztviselő vett részt. Az egyesület vezetője minden elkövetett, hogy a kirándulók jól érezzék magukat s ez minden tekintetben sikerült is. Elsőrendű elszállásolást, kitűnő ellátást, hullámfürdőt, Nagyváradon díjtalan villamos használatot stb. kaptak a résztvevők, ami sokáig emlékezetes marad a kiránduláson résztvevő tisztviselőknél.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAJÓS gyógyszerfár. Bulev. Regina Maria 8. (Tel.: 14—90.)

KAIN gyógyszerfár. Calea Banatului 1.

NIEDERMAYER gyógyszerfár, Str. Gojdu. (Tel.: 17—67)

SPORT KÖZLÖNY

Junius 27-ig nevezhetnek be az egyesületek a kerületi elsőosztályu bajnokságba

Csakis a nevezési díjak lefizetése mellett történő nevezéseket fogad el a szövetség — A szövetség rendezi a törpe-bajnokságot

A nyári szünet ebben az esztendőben mindössze két hónapra szorítkozik, mert augusztus közepén már meg is kezdődnek a küzdelmek az új kerületi bajnokságot, amelynek valószínűleg 15 résztvevője lesz, tekintettel arra, hogy a Mica az 1939/40 évben már a B) ligában szerepel.

Az alkerületi sportszövetség tegnapi ülésén határozatot hozott, amely szerint az elsőosztályu bajnokságban résztvevő egyesületeknek az idén írásban kell benevezniük a bajnokságra és egyben mellékelniük kell a vonatkozó benevezési díjat, valamint igazolniuk kell, hogy a szövetséggel szemben semmiféle tartozásuk nem áll fenn. Ezeket a nevezéseket legkésőbb június 27-én este fél 7 óráig kell eljuttatni a szövetség titkárságához, mert június 27-én a nevezések alapján a szövetség már

meg is ejti az új bajnokság sorsolását.

Itt írjuk meg azt is, hogy a törpe-bajnokság az alkerületi sportszövetség rendezésében kerül lebonyolításra és a bajnokságban résztvenni szándékozó egyesületek nevezéseiket ugyancsak június 27-ig nyújtják be a szövetséghez, miután a küzdelmek már július 2-ával meg is kezdődnek. A szövetség felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a törpe-bajnokságban kizárólag szabályszerű igazolókönyvecskével bíró hivatalosan igazolt törpe-játékosok vehetnek részt. Másféle felhivatalos törpe-bajnoki mérkőzéseket, törpe-kupamérkőzéseket — az esetről esetre lekötött, esetleges barátságos mérkőzéseken kívül — a szövetség semmi körülmények között sem engedélyez.

Távolbalató közvetítés lesz a helsinki olimpiáson 10.000 személy részére

Helsinki. A helsinki olimpiai játékok szervezőbizottsága elhatározta, hogy az olimpiász alatt távolbalató közvetítést is ad. Az olimpiai stadionban lévő Palkokenttä futballpályán tizezer személy részére sátrakat fognak felállítani és ott 2x2,5 méter nagyságú képeken fogják vetíteni a stadionban lejátszott versenyszámokat. Távolbalató közvetítést csak azokról a versenyszámokról fognak adni, amelyekre minden belépőjegy elfogyott így elsősorban a könnyű atletikai viadalokról és a maratoni futásról.

Az olimpiai tréningláz napról napra fokozódik

Finországban. Most a „gyenge” sportágakat vették elő, elsősorban az uszást és a vízipólót. A férfiuszók tréneréül a magyar Rajkyt hívták egy hónapra Helsinkibe, a hölgyuszókat pedig a két legjobb norvég hölgyuszó, Berit Haugen és Scoit Nilsen fogja előkészíteni az olimpiai versenyekre. Minden esetleges profivád előzetes megcáfolására az olimpiai szervezőbizottság hangsúlyozza, hogy a norvég hölgyuszók amatőr trénerként fognak a finnországi Vierumäki-ben oktanni.

Bodola nélkül

Ujszerű összeállításban áll ki a Venus a Bologna elleni revánsmérkőzésre

Bucuresti. A Venus komolyan készül a Bologna elleni mérkőzésre és a játékosok fogadkoznak, hogy Bolognában is kiharcolják a továbbjutást. Bodola nem vehet részt a második mérkőzésen, miután olyan súlyos rugást kapott vasárnap, hogy legalább 3 hétig harcképtelen. Ilyenformán a Venus legjobb csatára nélkül lesz kénytelen kiállni és az egyesület vezetősége rendkívül érdekes, eddig teljesen szokatlan taktikájú összeállítást tervez a bolognai mérkőzésre. Arról van ugyanis szó, hogy a Venus erre a mérkőzésre 3 háttérrel, 4 fedezettel és 3 csatárral áll ki. Ez nem jelenti azt, hogy a középfedezet ugynevezett kullancsot játszik, két csatár pedig a fedezetsort támogatja, hanem a Venus a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy egy teljesen újszerű összetételt állít ki. A terv szerint a következő volna a Venus csapatösszeállítása:

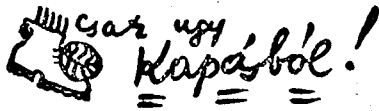
Iordachescu — Spera, Albu, Ionescu Crim — Barbulescu, Demetrovici, Feraru, Lupas — Ploesteanu, Orza, Ene.

Ez tehát azt jelenti, hogy a Venus védekezésére rendezkedik be és minden egyes játékos megkapja a maga ellenfelét, akit semlegesítenie kell. Más kérdés azonban, hogy sikerül-e a Venusnak ezzel a taktikával kiharcolni a továbbjutást.

O július 2-án kezdődik a B) liga-bajnokok selejtezője. A négy B) divíziós bajnoksapat: a CAMT, Unirea Tricolor, Mures és Gloria CFR selejtező mérkőzéseken döntik el, hogy közülük melyik 3 csapat jut fel az A) ligába. A selejtezők július 2-án kezdődnek meg a CAMT—Mures és Unirea Tricolor—Gloria CFR mérkőzésekkel, július 9-én pedig a revánsmérkőzésekre kerül sor. Természetesen csak abban az esetben bonyolítják le ezeket a selejtezőket, ha a CAMT és az Unirea Tricolor kiesnek a Román Kupa küzdelmeiből, miután július 2-án a kupa középdöntője van műsoron.

O A nemzet bajnokság góllövő-listáin a Ripensia Marouja vivta ki a „gólkirály” címet, miután 21 gólt szerzett az 1938—39. évi bajnokságban. Míg az aradiak közül Batrin 14, Fritz 10, Perneki 8, Reinhardt 7, Henegar 5 góllal szerepel.

O Bódi a Carpatiban. Az aradi Transilvániának volt egyik kitünősége Bódi, aki néhány évvel ezelőtt Brailába a Franco Romanába került. Már tavaly is több nagycsapat érdeklődött a kitünőséget után és mint az egyik bucaresti-i sportlap jelenti — Bódi az FC Carpatihoz szerződött Nagybanýára.



Az FRFA átirattal fordult Roushoz, az angol futballszövetség főtitkárához és kérte, hogy ajánljon egy megcéluló angol edzőt a válogatott csapat részére, aki egyszersmind a létesítendő edzőiskolát is vezetné.

Egyik nagy A) ligás egyesület — vajon melyik is lehet — meg szeretné szerezni Pop III. Vasilet, a kolozsvári Victoria kitünős középfedezetét és — hír szerint — 400.000 leit ajánlott a játékosért, de a Victoria még ezen összeg ellenében sem hajlandó a játékosát átengedni.

A központi bírótisztület kijelölte a mérkőzések játékvezetőit és ezek szerint a szombati Rapid—Unirea Tricolor kupamérkőzést Emil Kroner, a vasárnapi Sp. Studentesc—CAMT kupameccset pedig Bruckner kapitány fogja vezetni.

Meazza, az Ambrosiana válogatott csatára, mint ismeretes vasárnap nem játszott csapatában. Az olasz lapok szerint Meazza azért nem látszott, mert egyesületet akar változtatni és hír szerint az FC Milanhoz szerződik, amely 300.000 lírát (majdnem 3 millió leit) fizet érte.

Los Angelesből érkezett jelentés szerint az amerikai főiskolai atletikai bajnok versenyen Hackney, az újonnan feltűnt sulvatléta 1709 cm.-el nyerte a súlydobást és eredménye mindössze 31 cm.-nyire marad el Torrance 1740 cm.-es világrekordjától.

O A Poulieff—Schmidt-pár nyerte a „Bucuresti-i Hónap” teniszverseny férfi-párosát. Tegnapi fejezték be több számban a „Bucuresti-i Hónap” rendezésében lebonyolított teniszverseny küzdelmeit és így a férfi párosban a döntőben a Poulieff—Schmidt-pár 6:0, 6:1, 6:3 arányban győzött a Caralulis—Fildermann-kettős ellen. A női egyes versenyt Berescu-Bereczky Magda nyerte, aki a döntőben Wertheim ellen 6:8, 6:1, 6:4 arányban győzött.

O A NAC (CAO) legyőzte a Minerul-t. Tegnapi játszották le a mérkőzést Lupényban és az elmaradt B) ligás meccsen a NAC (CAO) 2:0 (0:0) arányban győzte le ellenfelét Spielmann és Geczó góllal.

O AAC (CAA) tekézők nagy edzése. Az atléták tekézői a jubiláris versenyre való tekintettel pénteken este 8 órakor nagy előkészítő trükdést tartanak, melyen a következő kerettagok okvetlen megjelenését kérik: Macian, Klug, Bösörmevni, Schmeltzer, Bardóc, Varga, Heidrich, Lengyel, Szabó Z., Pálffy, Wingeron, Szalma, Török, Lészay, Horváth A., Diószeghy, Pfeiffer II., Laubader, Mezey, Romváry.

Miért állította ki a játékvezető

az olasz játékosokat a Venus—Bologna mérkőzésen

Bucuresti. Majorszky, a vasárnapi Venus—Bologna mérkőzés játékvezetője a mérkőzés után a budapesti Nemzeti Sport munkatársa előtt a következőket mondotta a három olasz játékos kiállításáról:

— Andreolot kiállítottam, mert megrugta Ploesteanut akkor, amidőn azt hitte nem nézek oda, sőt kiállítás után még meg is ütötte Ploesteanut. Puricelli azért került a kiállítás sorára, mert megütötte Albut, amikor pedig az elesett, meg is rugta a játékost, Biavatti folyton azt kiáltozta felém az incidensek alkalmával, hogy „porco” és ezért küldtem le a pályáról.

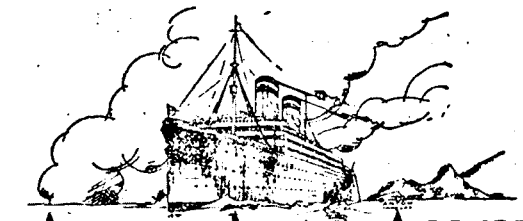
Fentieket egyébként Majorszky bíró a jelentésében is megírta és a csütörtöki KK-bizottsági ülés fog majd dönteni a játékosok sorsáról.

Lényeges változás a katonai igazságszolgáltatás menetében

Kolozsvárról jelentik: A katonai igazságszolgáltatásban június 17-ével lényeges változások álltak be. A vonatkozó törvényrendelet most jelent meg a Hivatalos Közlönyben és ezzel kapcsolatban a kolozsvári katonai törvényszék vezetőügyésze, a következőket jelentette ki:

— Az eddigi szokásoktól eltérőleg a katonai törvényszéknél ezután csak a büntetőtanácsok fognak öt taggal működni, ezek közül 3 hadbíró és 2 csapattiszt. A vétségeket és kihágásokat tárgyaló tanácsok a jövőben háromtagúak és ezekben két hadbíró és egy csapattiszt foglal helyet. Mozgólás vagy háboru esetén katonai bírók, haditörvényszékek és a Legfelsőbb Haditörvényszék veszi át a katonai igazságszolgáltatást.

— Ugyancsak számos változást tartalmaz a törvény a büntetések milyenségét illetően. A békeben elkövetett kihágások és vétségeket enyhébben, a hadiállapot esetén elforduló bűneseteket pedig az eddiginél szigorubbán bírálják el.



HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengere ntuli utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

Északamerikába, (Kanada)

Középamerikába

Délamerikába (Chile, Peru)

Ausztráliába, Ázsiába

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányi és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien

hajóival.

Információkés prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviselőtől:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.



„A tiszta és igaz művészetet akarom szolgálni“

— mondja dr. Marcus István, Szamos-, Temes- és Marostartomány művészeti felügyelője, aki

nem ismer nemzeti és felekezeti különbséget

Kolozsvár, június.

Octavian Goga utca 7.

Különös ház ez az emeletes sétatéri villa. Ha valaki egyszer Lessage sánta ördöge módjára bepillanthatna lakásainak életébe a szétnyitott falakon át, minden lakásban más világot találna s kívülről nézve mindez mégis egységes és egész.

A földszinten jobbról Elfer Aladár dr. lakik, az európai híru belgyógyász, aki csak nemrégiben kapta meg a francia egészségügyi érdemrend tisztíkeresztjét; balról Buteanu Aurel dr. a megszünt „Patria” egykori főszerkesztője, az erdélyi román-magyar összefogás egyik lelkes híve. Az emeleten lakik Onisifor Ohibu dr. egyetemi tanár, aki az erdélyi magyar egyházak ellen indított Vagyonperék révén vált az országhatárokon túl is ismertté, fölötté Domokos Pál Péter tanár, az erdélyi folklorkutató s lakik még itt egy szász kereskedő és egy egykor eseh, ma nemzeti állampolgárságu zsidó mérnök. Ez a ház — Erdély.

Ebben az emeletes villában lakik Marcus István dr., Szamos-, Temes és Marostartományok új művészeti vezérfelügyelője is.

Rokonszenvés arcu, őszhajú úr ül itt velem szemközt, a dolgozó szobában. Ez a szoba azonban inkább művészotthon, mint holmi száraz hivatal. Az egyik sarokban iratokkal terhelt dolgozóasztal áll, de vele szemben helyet kapott a zongora is.

Marcus István dr. művész pályára készült. Tanulmányait előbb a bécsi, majd a budapesti zeneművészeti főiskolán végezte s ezzel párhuzamosan jogi oklevelet is szerzett, azután visszatért Nagyváradra és itt találta a főhatálomváltozás. Erdélyi művészeti vezérfelügyelője lett, majd két évig Nagyvárad rendőrprefektusa s a határszéli hágyváros rendőrségét ő szervezte újjá, azután ügyvédi irodát nyitott Nagyváradon.

— Őfelsége II. Carol király és Zigre Miklós dr

„Biztosítani akarjuk minden nép kultúrájának szabad és zavartalan fejlődését“

Színházi kérdésekre tetelődik a beszélgetés és Marcus dr. ezeket mondja:

— Ma semmiféle látványosság, nemcsak színelőadás, felolvasás, hanem hangverseny sem rendezhető a polgári és katonai hatóságok együttes engedélye nélkül. Az egyik hatóság engedélyének megszerzése még nem mentesíti a másik alól s ilyen előadásokra a helyi hatóságok egyetlen esetben sem adhatnak engedélyt, csakis az illetékes művészeti felügyelő, vagy a kultuszminisztérium.

— Nem várják ezzel az új rendszerrel az előadási engedélyek megszerzése tulságosan nehézkessé? — kérdeztük.

— Egyáltalán nem, — felelt Marcus dr. — mert az eljárás igen egyszerű. Az előadásra szánt darabot s az engedély iránti kérvényt két példányban — egyet a katonai cenzura, egyet pedig a művészeti minisztérium részére — be kell küldeni hozzám. Ezek alapján én elkészítem a jelentést a minisztériumhoz és a cenzurához, illetve a legtöbb esetben már saját hatáskörömben engedélyezhetem az előadást. Kivéve a műkedvelőket, hangversenyek rendezésére, vagy színelőadásokon való fellépésre csakis azok a művészek kaphatnak engedélyt, akik rendes tagjai valamelyiknek a két elismert művészeti szindikátus közül.

— Ezek a szigorú intézkedések azonban soha sem válnak megszorító jellegűekké. Zigre Miklós kultuszminiszter ur és Sadoveanu művészeti államtitkár részletes terveket dolgoztak ki az ország művészeti életszínvonalának emelésére és egyöntetű irányítására, de ezt a tervet úgy kívánjuk alkalmazni, hogy semmilyen irányzat, művészeti ágazat, vagy nemzetiség érdekeit és szabad fejlődését ne sértse, mert a mi egyetlen célunk: biztosítani akarjuk a velünk együtt élő minden nép kultúrájának szabad és zavartalan fejlődését. Rendet akarunk teremteni, meg akarjuk tisztítani a művészeti életet, de ebben a munkában messzemenő jóakarat vezet bennünket s teljes pártatlanság.

Új kérdést teszünk fel.

— Hogyan látja vezérfelügyelő ur az erdélyi magyar színház helyzetét?

kultuszminiszter ur bizalmá, — mondja Marcus István dr. — most újra olyan munkakörhöz jutottam, amelyet sok jószándékkal és lelkesedéssel vállaltam. A tiszta és igaz művészetet akarom szolgálni ezen az örökre, azt a művészetet, amely nem ismer nemzeti és felekezeti különbségeket, mert ezeknek felette áll és önmagáért való. Szeretném már előjáróban kijelenteni, hogy Kolozsváron nem a betegszabadságon levő és értesülesem szerinti örvendelesem javuló Isac Emil helyét foglaltam el s hivatalom csak az ország új közigazgatási rendjével került Kolozsvárra. A határvidékek művészeti ügyei eddig is az én hatáskörömbé tartoztak.

Állami támogatással új életre keltik a nagybányai festőiskolát

— Nemcsak a román, magyar és németnyelvű színházak, kulturintézmények, zeneegyesületek s a műkedvelés támogatása és irányítása tartozik az újjászervezett vezérfelügyelőség hatáskörébe, — folytatja Marcus dr. — hanem egy másik nagyon fontos művészeti ág is, amelyre eddig sajnos nagyon kevés gondot fordítottak: a képzőművészetek. Zigre dr. kultuszminiszter urnak egyik legszebb terve, hogy állami támogatással újjáéleszti és régi nemes színvonalára emeli az európai híru nagybányai festőiskolát.

— A nagybányai festőiskolát én magam is közelről ismerem, mert Nagybányán végeztem a középiskolát s mint művészetek iránt érdeklődő diák, közelről láttam a festőtelep életét, ismertem az iskola nagy mestereit, Ferenczyt, Thorma Jánost s a többieket. Később, 1924—25-ben mint művészeti felügyelő is többször jártam Nagybányán. A közeli napokban különben újra kiutazom, mert a kultuszminiszter ur részletes jelentést vár tőlem a festőiskola jelenlegi helyzetéről és az újjászervezés lehetőségeiről.



alaposan ismerni fogjuk a helyzetet és új irányelveket valósítunk meg a játsszói engedélyek kiadásánál: a legszigorubb művészeti mértéket alkalmazzuk.

„... Aradon pedig rend lesz“

— Mi lesz a jövő idényben az aradi színház, zál? — kérdeztük.

— Egy dolgot már előre kijelenthetek:

— Aradon rend lesz. Tudom, hogy a mult idényben bajok voltak az aradi szintársulattal és az idény kisebb-nagyobb színtetek és kísérletezések után már februárban lezárult. Az okot azonban még nem tudnám pontosan megmondani.

— Ismerem az aradi közönséget és tudom, hogy ez a kulturáért és művészetekért mindig lelkesedő város valamikor önálló és magas színvonalu szintársulatot tartott el, akárcsak Nagyvárad és Kolozsvár. Ma azonban másképp alakultak a körülmények s az egyetlen nagy erdélyi társulat: a kolozsvári is kénytelen működési körébe idegen városokat is bekapcsolni, hogy fenntarthassa magát. Ma másak a gazdasági viszonyok s természetesen erősen kihátnak egy színház életére és boldogulására a napi események is.

— Talán más városok bekapcsolásával, más rendszerrel, vagy más vezetőkkel fogjuk majd az aradi színház kérdését megoldani, de — mindezenre megoldjuk. Az új koncessziók kiadásánál sokféle szempontot figyelembe veszünk majd.

„A műkedvelés: nemzeti érték“

— Mi a véleménye vezérfelügyelő urnak a műkedvelőkről? — kérdeztük.

— Szeretem a műkedvelőket. Azok az emberek, akik napi elfoglaltságuk mellett időt és fáradságot szánnak arra, hogy művészetekkel is foglalkozzanak — csak elismerést és támogatást érdemelnek. Sok fejlődési lehetőséget látok itt s ha rendszeres irányítással a műkedvelés színvonalát is emelni lehetne, sokszor többet nyújthatnának mint néha a hivatalos szintársulatok. Ez a kérdés igen élesen foglalkoztat bennünket s nemcsak a műkedvelő színjátszás megszervezésére és támogatására vannak terveink, hanem a műkedvelő ének- és zenekarok helyzetét is komolyan tanulmányozzuk. A műkedvelés — nemzeti érték, amelyet meg kell becsülni.

Rövidesen megkezdődik a művészeti törvény alkalmazásának ellenőrzése

— Szeretném még a lapok útján felhívni az érdekeltek figyelmét a művészeti törvény néhány fontos intézkedésére. A rendelkezések értelmében minden szórakozóhelynek, tehát a báróknak és kluboknak is engedélyeztetniük kell műsorukat és városi szórakozóhelyek zenekarainak csakis szindikátusi tagok működhetnek. Ezen intézkedés alól kivétel csak a fálusi zenészek képeznek. A műsor engedélyezésének formáival ugyanazok, mint az előadásokéi s a kérés benyújtásával egyidejűleg az előírt illetékeket is be kell fizetni.

— Rövidesen megkezdjük a törvény gyakorlati alkalmazásának ellenőrzését s azokkal szemben, akik nem tettek eleget ezeknek a kötelezettségek-

nek, szigorúan eljárunk. Egyik nyilvános helyiségnek sem érdemes vállalnia a bezárulás kockázatát néhány egyszerű formáság elmulasztása miatt.

Marcus István dr. művészeti vezérfelügyelő végül így fejezte be érdekes nyilatkozatát:

— Kérem a sajtót, amelynek valamikor én is munkása voltam, támogatáson feladatom elvégzésében. Hozzák nyilvánosságra a panaszokat, ha előadónak s adjanak helyet minden életrevaló tervnek, vagy elgondolásnak, amely művészeti életünk színvonalának emelését célozza. A sajtónak ez a szolgálata lesz az én munkám egyik legjobb irányítója.

KOVESS JÓZSEF.

„A semlegesség a legjobb eszköz a háboru elkerülésére“ — mondotta Roosevelt elnök az újsápiróknak

Washington. (Rador.) A Fehér Házban tartott sajtókonferencia során Roosevelt elnök nem volt hajlandó válaszolni arra a kérdésre, hogy 1940-ben harmadszor is fellép-e elnökijelöltnek. Az elnök arról beszélt, hogy az új semlegességi törvényt még a parlament szabadságolása előtt meg kell szavazni, ebben azonban nem lenne tiltva a

fegyver és munició eladása háboru idején. A semlegesség a legjobb eszköz a háboru elkerülésére. A törvény sürgős megszavazására azért van szükség, mert ha a parlament szünet alatt törne ki az európai háboru, úgy az amerikai kormánynak megkötött kézzel kellene szemlélnie az eseményeket.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megkezdtek a szabadforgalmi devizák vásárlására vonatkozó engedélyek kiadását

Intézkedések az ezekre vonatkozó kérvények beadásáról

A közelmúltban az Aradi Közlöny már beszámolt róla, hogy az új devizarendszer értelmében szabadforgalmi devizákat kizárólag csak a Banca Nationala előzetes engedélyével lehet vásárolni. A korlátlan hitellel rendelkező meghatalmazott pénzügyészek csak azon személyekkel köthetnek erre vonatkozó üzleteket, akik a Jegybank engedélyével rendelkeznek.

Az engedély megszerzése érdekében az importőrnek a következőképpen kell eljárnia:

Abban az esetben, ha a behozatalra kerülő árut előre ki kell fizesse, a behozatal kézhezvétele után, egy meghatalmazott pénzügyész útján az ABCD. nyomtatványon kiállítja a kérvényt és előzetes engedélyt kér a szabadforgalmi devizák megvásárlására, egyben pedig feltünteti azt a kvótát is, amelyből a fizetés tör-

ténik. Ez a kvóta ugyanaz kell legyen, mint amely a behozatali engedélyben szerepel. A kérvényhez mellékelni kell a behozatali engedélyt, valamint egy kötelezvényt, amelyben a kérvényező kötelezettséget vállal arra, hogy 30-60, vagy pedig — a szükséghez mérten — 90 napon belül benyújtja megsemmisítés végett a Jegybankhoz a behozatali okmányokat megsemmisítés végett.

Abban az esetben viszont, ha a behozatali hiteltre történik, a kérvényt csak a fizetési határidő közeledtével adja be, az említett kötelezvényt pedig — mivel ekkorra a behozatal már megtörtént — a behozatali bizonyító iratokat csatolja.

A szabadforgalmi devizák vásárlására vonatkozó első engedélyeket már ki is adták.

Németországba utazott Birtolon Aurel szenátor, az aradi Mezőgazdasági Kamara elnöke, hogy részt vegyen a szarvasmarhákivitelre vonatkozó tárgyalásokon

Tárgyalások az export-nehezégek elhárítására

A közelmúlt napokban megemlékeztünk róla, hogy az illetékes német hatóságok megszüntették a Romániából vásárolt szarvasmarhák után eddig fizetett prémium kiutalását. Ez a prémium minden kilogramm szarvasmarha után 7 lej tett ki, így tehát annak váratlan elmaradása jelentős kárt idéz elő az exportőrök számára és ezért

az exportőrök úgy döntöttek, hogy mindaddig, amíg a prémiumok kérdése nem tisztázódik, megszüntetik a Németországba irányuló szarvasmarhákivitel.

A kérdés tisztázása végett vegyes bizottság utazott Berlinbe, amelynek a következők

a tagjai: Flondor, az állatkiviteli szindikátusok szövetségének elnöke, Birtolon Aurel, az aradi Mezőgazdasági Kamara elnöke, valamint dr. Ogrin Nicolae, a temesvári állatkiviteli szindikátus titkára.

A bizottság a tárgyalások során olyan feltételeket igyekszik elérni, amelyek mellett ismét kijelölődne az itteni exportőröknek a Németországba való árukivitel.

Ami a cseh protektorátus területére irányuló állatkivitelt illeti, az változatlanul, főképpen pedig a sertéseket illetően folvik tovább.

Mennyiségileg kisebb, minőségileg jobb lesz az idei buza termés, mint a tavalyi volt

A földművelésügyi minisztériumba érkezett jelentésekből általában kitűnik, hogy az idei buza termés mennyiségileg kisebb, minőségileg viszont jobb lesz, mint a tavalyi volt. A rozsda és a jég által okozott károk jelentéktelenek.

Az őszi rozs aratását megkezdtek. A jelek szerint rozsban kitűnő a termés. Ami a tengerit illeti, annak helyzete az idén sokkal jobb, mint a múlt év hasonló időszakában. A júniusi esők nagymértékben járultak hozzá a tengeri fejlődéséhez.

A gyümölcstermés országsszerte szintén jó lesz. A minisztérium jelentése szerint 6-7 ezer vagon kajszi termésre van kilátás. Mivel ezt a mennyiséget frissen teljes egészében nem tudják elfogyasztani, intézkedés történt a kajszi aszalásáról, akár napon, akár pedig különleges kemencékben történjen ez.

Románia petróleumtermékeit szállít a francia hadiflotta részére

Constantából jelentik: A közelmúltban megkötött román-francia kereskedelmi szerződés értelmében Románia 500 ezer tonna különböző petróleumkészítményt szállít Franciaországnak. Az első petróleumszállítást a jövő év elején bonyolítják le, amikor is egy francia tank-hajó érkezik a constantai kikötőbe, amely 8 ezer tonna kőolaj-árut visz magával. A francia hadiflotta részére eladott román petróleumot francia tank-hajók szállítják el Constantából. A francia hajók havonta kétszer szállítanak Constantából petróleumtermékeket.

— Megkezdődtek az új román-palesztinai kereskedelmi egyezmény megkötését célzó tárgyalások. A nemzetgazdasági minisztériumban a két érdekelt bizottság részvételével megkezdődtek az új román-palesztinai gazdasági egyezmény megkötését célzó tárgyalások. A bizottság a tárgyalások befejezéséig naponta ül össze.

Vita az amerikai fellendülésről a Park Avenue-n

Irta: AIGNER LASZLÓ

Newyork. Öten ülünk a Park Avenue luxus apartamentjének dohányzójában. Kényelmesen elterülve a hatalmas bőrfotelekben: a házigazda, egy republikánus bankár; egy New Deal „brain-trust”-er. — egy híres telekspekuláns — egy lapkiadó és én.

Miután letárgyaltuk az európai politikát, a legújabb bírósági botránypereket, a három elsüllyedt tengeralattjáró ügyét és a legfrissebb váloper-pletykákat, a beszélgetés véglegesen a legégetőbb amerikai problémára tereledött. Mi lesz a tervezett gazdasági fellendüléssel?

Ime a társaság vitába foglalt véleménye:

A bankár: A kormány ígéretei igen szépen hangzanak. Csak éppen azt nem tudom, hogyan fest majd a dolog a gyakorlatban. Ezek az urak elfelejtik, hogy addig nincs fellendülés, amíg nincsen beruházás. Amíg sztrájkolnak a dollármilliók, sztrájkolni kénytelenek a dolgozó kezek.

A „brain-trust”-er: Ha megnézi a statisztikákat, megállapíthatja, hogy a betétek összege növekedett a bankokban, míg a bankok által nyújtott kölcsönök összege csökkent. Csak úgy felelő néhány számmal is szolgálhatok. De könnyen lekontrollálhatja adataimat. Ime: 1933-ban az amerikai bankokban elhelyezett betétek összege 37 milliárd dollár volt. A nyújtott kölcsönök összege 22 milliárd 203 millió. 1936-ban 51 milliárdnyi betétekből az amerikai bankok már csak 20 milliárd 679 millió kölcsönt nyújtottak. 1938-ban 52 milliárdból 21 milliárd 130 milliót...

— Nagyon egyszerű a válasz — szölt az újságkiadó — a nagytőke Roosevelt-ellenes s azért sztrájkol, hogy megbuktassa a mai kormány gazdasági reformjait...

— Nem uraim, ne tévedjünk, a bankár, akár republikánus, akár demokrata, keresni akar és egyáltalán nem azért tartózkodik a kölcsönadástól, nem azért vigyáz a pénzére és a betevőinek pénzére, hogy ezzel ilven, vagy olyan kormányprogramot aláísson. Hanem azért, mert nem talál megfelelő és megbízható beruházási objektumot. Ne felejtjük el uraim, hogy nagyon megváltozott gazdasági életünk szerkezete. Valamikor az amerikai polgár, az, akinek bankbetéteiből a milliárdok tevődnek össze, tehát az átlagpolgár maga helyezte el a pénzét olyan vállalkozásokban, melyeket személyesen ismert és kontrollálhatott. Egy vendégülbe társult, vagy egy patikába, egy asztalos, kőműves, vagy építész barátjának adott kölcsönt és minden nap láthatta, megnézhetette, mit csinált az adós a pénzével. Következett napról-napra a pénz sorsát és nyugodtan alhatott. Ma azonban ezeknek az egyéni vállalkozásoknak egyre jobban lejárt az idejük. Egyre inkább nagyvállalatok kezébe kerül az ipar és a kereskedelem és ennek megfelelően az egyéni investíció lehetőségei egyre jobban lecsökkennek. Nézzük meg egyenként az investíciós lehetőségeket: hosszulejárata kölcsön. Ki vehet fel ilyen? Felvehetnének a vasutak. De ki ad ma vasutaknak kölcsönt? Mindenki tudja róluk, hogy deficitet vállalkozások, hogy túl vannak terhelve nagy adósságok kamatterheivel, hogy minden utóbbi kölcsönük beruházások helyett, melyek talán megjavítanák a vasutak forgalmát és mérlegét ma, az autó veszedelmes konkurrenciájának korában, csak a régi terhek csökkentésére fordítanék. Nem, a vasut nem jó investíció. Talán a közszolgáltatási, a „Public Utility” vállalatok? A villanytelepek, a víztársaságok, a bányák? Az elmúlt évek során olyan sok harci lármát hallott az amerikai polgár ezek körül a vállalatok körül, annyit hallott arról, hogy az állam tönkre akarja tenni őket, mert maga akarja átvenni az üzleteiket, hogyha ennek a harci lármának csak egy kis része igaz (aminthogy tényleg csak egy része igaz), az amerikai tőkés akkor sem rajong azért a gondolatát, hogy ezekre bizza pénzét. Marad tehát az ipar. Csakhogy az ipari részvények körüli annyi csalódás érte a nagy összeomlás idején és előtt is a bőkezű tőkések, hogy elment a kedvük új vállalkozások finanszírozásától. Ma már tudja a tőkés, hogy az a részvényáradat, amely egykor elborította a tejjel-mézzel folyó „boom” években a Wall Street, micsoda manipulációknak, micsoda szédeltéseknek szolgált néha takaróul. Ma tehát igen óvatos lett, túlóvatos lett az amerikai polgár és hallani sem akar új, még ki nem próbált vállalatok részvényeiről...

— Látják uraim, a kormányknak nincs más lehetősége, mint folytatni mostani politikáját — veti közbe a New Deal professzor kesernyésen. — A szakértők csak azt tudják magyarázni, miért nem fektetik be a pénzeiket. De nem tudják megmondani, hogyan támadjon életre a gazdasági

A szabadfoglalkozásúak, akik ingatlanokkal rendelkeznek, szeptember 30-ig kötelesek rendezni az állammal szembeni tartozásaikat

A pénzügyminisztérium rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyek figyelmét felhívta arra, hogy a szabadfoglalkozásúak egy része nem fizeti pontosan adóját és ez olyan szabadfoglalkozásúak esetében is megtörténik, akik ingatlanokkal rendelkeznek. A miniszter ezeknek a hátralékoknak szigorú behajtását rendelt el és személyükben tette felelőssé a behajtás pénzügyigazgatóját arra az esetre, ha 1939. szeptember 30-ika után ilyen tartozás még fennállna. Ez a felelősség nemcsak arra vonatkozik, hogy fegyelmi eljárást indítanak a pénzügyigazgató ellen, hanem anyagilag is felelőssé teszik.

— Mástélmilliárd lei bevételt jelentett a magán-cégeknak az országúti autóforgalom. A legfelsőbb szállítási tanács ülésén Macovei, a CFR vezérigazgatója beszédet mondott, amelyben rávilágított a CFR és a magánvállalatok között, az országúton történő autófuvározásra vonatkozóan létrejött megállapodásra. A CFR vezérigazgatója beszédében közölte, hogy az országútnak a magánvállalatok által történő kihasználása ezek számára több, mint másfélmilliárd lei évi jövedelmet jelentett. Eddig — mondotta a vezérigazgató — a CFR ezektől a bevételektől elesett. Amint a fentiekből kitűnik, ebben a kérdésben a CFR a legfelsőbb gazdasági tanács álláspontjával ellenkező magatartást tanusít. A legfelsőbb gazdasági tanács ugyanis az ellen foglal állást, hogy a CFR-nek az országúton történő szállításban monopolizációt biztosítsanak és az automobilizmus fejlesztését kívánja ugy gazdasági, mint nemzetbiztonsági szempontból.

Palace Pensio

BUDAPEST.

VII., Károly király-ut 3/a
Telefon: 141 610, 141-620

Központi f.kvés. 50 szoba. Minden kom. ort.
(Hideg-meleg tolyóvíz, közponi fűtés, s.b.)
Francia és diétás konyha. — Szobák el-
látás nélkül is. — Időszzerű árak!

élet, ha mindenki csak ölbetett kezekkel várja azt, hogy beköszöntsön a prosperitás. Valakinek mégis csak el kell indítani a vállalkozást...

— Az én javaslatom sokkal egyszerűbb, de egyben sokkal komplikáltabb is, semhogy egy szép jelszóval ki lehetne fejezni. Meg kell tanulni, hogy a gazdasági életet csak úgy lehet talpraállítani, ha a páncélszekrényekben sztrájkoló milliók újból megkezdik körforgásukat a gazdasági életben. Ha a tőkésnek ismét lesz kedve, hogy 5500 dollárt költson géberendezésekre (ennyi átlagos beruházásra van szükség ahhoz, hogy egyet len munkás egy napi munkához jusson) és kedve ahhoz, hogy valamiképpen hozzájárulhasson ahhoz a horribilis kiadáshoz, amelyet nyolc millióra lehet becsülni évente és ami a produkciós gépezet évi felújításához szükséges minimum... Amikor a bankárok (akár republikánusok, akár demokraták) azt tanácsolhatják ismét betevőknek, hogy ilyen, vagy olyan ipari vállalkozásnak a részvényeit vegyék, mert az ipari vállalkozást nem nyomják arvoni az adók, a kivitelei korlátok, az állami beavatkozás túlzásai. Amikor a 100.000 dolláron felül jövedelem minden dollárjából nem visz el az állam 70 centet adóban, végleg elvéve a kedvét minden tőkésnek, hogy kockázatos vállalkozásba merjen fogni, amikor adómentes állami kötvényeken ugyanennyit kereshet. És akkor, ha megszűnik az a bizonytalanság, amely a kiegyensúlyozatlan büdzsé következményeként állandó inflációval fenyeget és lehetetlenné tesz minden szilárd kalkulációt, mert hiszen a tőkés, amikor befektet, sohasem tudja, hogy milyen pénzben kapja vissza befektetését...

— És bátran hozzátéhetjük, hogy majd ha megszűnnek azok az eszövesztett támadások az ellenük, amelyek mindenféle fölforgató eszmékkel vádolják adminisztrációját. Mert talán a fent felsorolt okok egyike sem kergetett vissza annyit félénk dollárt a páncélszekrényekbe, mint ezek az uton-utfélen hirdett bolondságok... — teszi hozzá a New Deal professzor.

— Szóval, ha mindenkinek megjön az esze és az értelem ismét elfoglalja helyét az állam életében — vonja le a konkluziót az újságíró.

(És ebben a vitatkozók végre valamennyien megegyeznek. Ugy érzem, ilyenformán vita manapság csak ebben a különös országban végződhetik, ahol a legelkeseredettebb ellenfelek is bejárták néha, ha a másiknak igaza van.)

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 22.

Bucuresti, 7: Ritmikus torna, hanglemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizálásijelentés. 13:05: Petrica Motoiu zenekara. 13:35: Felolvasás. 13:45: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időjelzés, sportközlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Kulturális krónika. 19:17: Lemezek. 19:50: Gh. Oprescu tanár előadása. 20:05: Petre Munteanu énekel. 20:25: Dizöz-lemezek. 21: Szláv szimfonikus hangverseny lemezekről. 22: Hírek és sportközlemények. 22:15: A régi Bécs. Zenel előadás. 23: Victor Predescu zenekara. 23:30: Román adás Németország részére.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Hanglemezek. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14:30: A rádió szalonzenekara. 15:30: Hírek. 17:15: Háztartási tanácsadó. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: Az Operaház zenekara. 19:35: A rádió külügyi negyedőrája. 19:50: Mecseki-Rejnprecht Rudolf jazz-számokat zongorázik. 20:15: Hírek. 20:25: Bálint Zoltán magyar nótákat énekel. 21:55: Debussy: Szonáta hárfára, fuvolára és mélyhegedűre. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 20:30: Veöreös Sándor és Pásztor Béla versekből adnak elő. 21: Hírek. 21:35: Gyermekeknek hanglemezek. 21:55: Hajóutazás a Balatonon. Ényi Dömötör Sándor előadása. 22:25: Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál. 22:55: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, JUNIUS 23.

Bucuresti, 7: Ritmikus torna, hanglemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Könnyű német zene lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizálásijelentés. 13:05: Rádiózenekar. 13:35: Felolvasás. 13:45: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Idő-

széri közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Az irodalmi és művészeti élet Angliában. 19:17: Angol zene lemezek. 20: Radu Vulpe előadása. 20:15: Costica Dumitrescu zenekara. 21:05: Puccini: Pillangókisasszony. Három felvonásos opera. 21:50: Hírek, sportközlemények. 22:55: Hírek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Sohár Vilma zongorázik. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14:30: Országos Postászenekar. 15:30: Hírek. 17:15: A rádió diákéletőrája. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: Széchenyi szabad nemzete. Jó Tibor előadása. 18:40: A rádió szalonzenekara. 19: Sportközlemények. 20:15: Hírek. 20:25: Vasutasdalárda. 21: Nép és föld az új magyar irodalomban. Kállay Miklós előadása. 21:30: Operettészletek. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Weidinger Ede szalonzenekara.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága jó férjem és édesapánk elhalálozása alkalmával részvételükkel, valamint a ravatalra küldött koszorúkkal és csokrokkal, személyes megjelenésükkel mely fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Külön köszönet az aradi Mészáros Céhnek, a Csizmadia Társulatnak, Kisiparos Szövetségnek, a szerb dalárdának, a pékek csoportjának, a Barátok Teke Egyesületének, valamint a Limbeck temetkezési vállalatnak, a figyelmes és előzékeny kiszolgálásért.

A gyászoló özv. Tomits Pálné és gyermekei.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Házvezetőnek ajánlkozik középkorú, intelligens asszony idősebb urhoz, vagy urhölgyhöz szerény fizetéssel. Vidékre is megyek. Cim a kiadóban. 2814

35 éves özv. urinő házvezetőnői állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 2803

ALKALMAZÁST NYER

Gépeknél tudó, román nyelvet szóban és írásban tökéletesen ismerő férfit létnapi munkára keresek. Sajátkezűleg megírt ajánlatokat „Kezdőfizetés” jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 2812

Masamódeány, prima munkaerő, állandó munkára felvétetik. Schön Anna káplaszalon. Str. Goldis 1.

Okleveles gyógyszerész román, magyar, német nyelvtudással, városi gyakorlatjal felveszek. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegére Rudolf Mosse. Arad.

Tanuló, 4 középiskolát végzett, felvétetik. Cim a kiadóban. 2800

Soffőt kerestetik, ki Stock-motorhoz is ért. Weissenburger. Arad, Bul. Carol I., 36. sz. 2791

Bejárónő elsőjére felvétetik. Székely, Strada Eminescu 35., I. emelet.

LAKÁS

Egyszoba, konyha és egy üzemhelyiség díccével kiadó. Str. Ioan Calvin 5. 2802

A tisztviselőtelep Mărăsesti-uccához közelfekvő részén háromszobás magánház fürdőszobával és összes mellékkel, azonnalra is olcsón bérbeadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2810

Bul. Reg. Ferdinand 19. sz. alatt földszintes, négyosztos lakás kiadó. 2788

Kétszobás, összkomfortos, modern földszintes uccai lakás kiadó. Str. Cosbuc 34. 2801

Új házban kétszobás, összkomfortos, balkonos, másodemeleti lakás augusztus elsejére kiadó. Str. Oncu 18. 2379

Kétszobás tiszta lakást keres nyugdíjas házaspár a Piata Catedralei környékén augusztus 1-re. Cimeket „Csendes lakó” jellegére a kiadóba kér. 2478

Egyszoba, konyha, féregmentes lakást keresek a belvárosban, vagy annak közelében. Cimeket a kiadóba kérek.

Elegánsan bútorozott uccai szoba fürdőszobahasználattal földszinten. Str. Aviator Gheorgescu 11-a. kiadó jun. 15-re. Érdeklődni 1-3 között. 2610

Kiadó

a Minorita-palotával szemben Bul. Regina Maria 17. szám alatt, egy modernizált, ujonnan festett összkomfortos, 4 szobás, II. emeleti **uccai lakás**, ugyancsak ott kiadó egy szintén modernizált, ujonnan festett összkomfortos II. emeleti kétszobás udvari lakás. 2728

VÉTEL-ELADÁS

Koral kaisziu eladó. Cim a kiadóban. 2789

Underwood írógép jó állapotban eladó Hammer Vilmos és Fla-cégnél, Piata Avram Iancu 5-6. 2725

Kombinált bútorok, hálók és ebédlők jutányosan beszerezhetők **MOLNÁR-bútorgyárban,** ARAD, Str. Alex. Gavra 22.

Régi ajtó, ablakok fából, vasból, téglából és egyéb építési anyagok, motor és felvonógépek olcsón eladók. Steiner építész, telefon 13-26. 2710

Joghurt csillagvédjeggyel az egyetlen valódi! Óvakodjon az utáztatoktól!

ÜZLET

Jólbevezetett nöfodrász-üzlet elköltés miatt kiadó. Str. Mărăsesti 1. Bővebbet a házmesternél. 2813

Kiadó italméressel rendelkező jömenetű üzlet a központban, némi garanciával. Biztos megélhetés. Cim a kiadóban. 2805

Kiadó

a Piata Avram Iancu-tér közelében, forgalmas helyen **hentes és fűszerüzletnek alkalmas szép, nagy üzlethelyiség.** Cim a kiadóban.

HATSCHER

INGATLANFORGALMI TRODA

Arad, Bulev. Carol 46 (Lakás ugyanott) Házak csupa kettő- és háromszobás lakásokkal

3 millió: színházhoz közel emeletes, díszes ház. 10x2.4x3 szobás, összkomfortos lakás. jó hozam. — 1.550 ezer: körtü mellett emeletes villa. 6 lakás, 10 százalék hozam. — 1.400 ezer: tűzoltóságánál emeletes, 8 lakásos, összkomfortos, jó hozam. — 1.100 ezer: főpostánál új, modern, emeletes, négylakásos, 100 ezer hozam. — 900 ezer: kath. gimnáziumnál emeletes, modern bérház. 2x3, 2x2 szobás, kompl. lakás, nagy front. — 780 ezer: belv. főútnál 5 lakásos bérház, igen kedv. fiz. felt. — 700 ezer: színházhoz közel modern, 2x3 szobás, fürdőszobák. — 550 ezer: ugyanott magasföldszintes, alapincézett bérház. 2 és 3 szobás lakások, fürdőszoba, nagy front. — 450 ezer: közkörházhoz közel sarokház, 3 lakás, kert. — 440 ezer: Iparos Kulturházhöz közel emeletes bérház 3 szobás, fürdőszobás lakások. — 402 ezer ugyanott négylakásos, 10 százalék hozam. — 320 ezer: volt Erzsébet-mozihoz közel, főúton háromlakásos sarokház, nagy kert. — 300 ezer: Iancu-térhez közel emeletes, háromlakásos, 32 ezer hozam. — 275 ezer: pernyávi út, magasföldszintes, 6 teljes lakás, 320 öl gyümölcsös, 10 százalék hozam. — 220 ezer: Viaduktnál új, magasföldszintes kettő- és háromszobás, elő. fürdőszoba helyiség, pince, kert. — 210 ezer: Catedralei-tér táján új, háromszobás, pince, fürdőszobahelyiség. — 200 ezer: főúton, kllvárosban, alapincézett, magasföldszintes 2x3 szobás, elő. fürdőszobahelyiség, 400 öl kert. — 195 ezer: belvárosi régi ház 2x2 szobás, komplett lakás, összközművek. — 130 ezer: gyermekkörháznál új, alapincézett, háromszobás, 300 öl kert. — Kölcson betáblázásra.

KÜLÖNFÉLÉK

Urinő keres július 1-től a Hotel Movilában, Carmen Silván szobabártnót. Cimeket kérem a kiadóban leadni. 2809

SZILAGYI „YOGHURT” ÜDIT HUSIT Str. Mocioni 18. Telefon 15-22.

Legújabb jelentéseink:

Ismét megkezdődtek a moszkvai tárgyalások

Molotov külügyi népbiztos Törökországba utazik

Párisból jelentik: A moszkvai angol és francia nagykövetek Strang rendkívül megbízott társaságában szerda este hat órakor ismét megbeszélést folytattak a szovjet külügyi népbiztosával. Francia diplomáciai körökben nagy titoktartást tanúsítanak az újabb megbeszélésekkel kapcsolatban, de a hangulat rendkívül bizakodó. Hangoztatják, hogy mindhárom nagyhatalom meg akarja gyorsítani a tárgyalások menetét.

Különbösen a szovjetkormány hivatalosan visszautasította azokat a híreszteléseket, mintha a tanácsállamok szövetsége a távolkeleti határokat is ki akarná terjeszteni az angol-francia szavatosságot.

Izstambulból jelentik: Politikai körökben elterjedt hírek szerint Molotov, a szovjet külügyi népbiztos a közeli napokban Törökországba érkezik.

Törökország repülőgépeket gyárt Anglia számára

London. (Rador.) A Daily Express jelentése szerint Törökország közeliből repülőgépeket fog gyártani Anglia számára. George kapitány a brit követség légi attaséja Londonba utazott több török megbízott kíséretében, akikkel megbeszéli azt a titkos tervezetet, hogy hol épüljenek fel az angol mérnökök vezetése mellett a repülőgépgyárak és hogy milyen modelleket készítsenek.

Párisból jelentik: A francia-török egyezmény a francia illetékes körökből szerzett információ szerint pénteken kerül aláírásra. A törökök megkapják az alexandrettel szandzsákok, ezzel szemben lemond Törökország Szíriában minden követeléséről.

Tisztázódott a budapesti Visegrádi-uton felfedezett bűnügy rejtélye

Az áldozat valóban akart feleségétől és az asszony, miután megölte férjét, öngyilkosságot követett el — Molnárné magával vitte a halálba neveltfiát is

Budapest. A Visegrádi-uton elkövetett bűnügyben folyó nyomozás szenzációs fordulatot vett. Ismeretes, hogy vértócsában találták meg Visegrádi-uti lakásában Molnár Miklóst, akinek felesége és hat éves Ujmezei Attila nevű, náluk lévő rokongyermekek nyomtalanul eltűntek. Az első pillanatokban a rendőrség nem tudta megállapítani, hogy gyilkosságról, vagy öngyilkosságról van-e szó. Már a nyomozás első óráiban kiderült, hogy

Molnár egy németországi cselédnyiba volt szerelmes, akit el akart venni feleségül és ezért el is akart válni feleségétől.

Tegnap ezután a következő tartalmú távirat érkezett a budapesti főkapitánysághoz:

„A szikszói határban a vonat agyvongázott egy

asszonyt és annak kisfiát.”
A néhány szavas táviratot a szikszói csendőrség küldte s ebből nyomban sejthető volt, hogy a Visegrádi-uti rejtélyes ügy tisztázódni fog. A holttestek személyi adatainak megállapítása során kiderült, hogy Molnár Miklósné és a nála lévő hat esztendősi kisfiáról van szó.

Molnárné a gyermeket ledobta a robogó vonat harmadosztályu vagonjának hátsó átjáróján, majd maga is utána ugrott. Most már bizonyosra vehető, hogy Molnárné meggyilkolta férjét és azután a gyermekkel együtt öngyilkos lett.

Hatósági részről bizonyosra veszik, hogy Molnárné zavarodott elmeállapotban követte el borzalmas tettet.

Riadókészültségbe helyezték a tiencsini angol helyőrséget

Chamberlain angol kormányelnök tájékoztatta az alsóházat a fontos külpolitikai kérdésekről

Páris. A francia közvélemény fontos eseménynek tartja a délkinai Swatau (Scha-Tou) város elfoglalását. A sajtó megállapítja, hogy a tiencsini ellentétek és Japán újabb hadisíkeré között föltétlenül összefüggés van.

A Paris Soir hangsúlyozza, hogy a város elfoglalása után közvetlen veszély fenyegeti Hongkongot és a délkinai támaszpontokat. A cikkíró szerint valószínű, hogy

Tokio így akar visszavágni a singaporei francia-angol vezérkari értekezlet miatt, amelyen hallgatólagosan Németalföld is résztvett és amelyen az európai hatalmak keletázsiai birtokainak védelméről és biztonságáról tárgyaltak.

A „Le Jour” ezeket írja: A mi teendők igen egyszerű. Anélkül hogy vitafoznánk afelett, hogy távolkeleti érdekeink milyen mértékben vannak veszélyeztetve, kötelességünk a legteljesebb mértékben támogatni angol barátainkat. Rendkívül kívánatos volna, ha az Egyesült-Államok is magukévá tennék ezt az álláspontot. A Figaro szerint az Egyesült-Államok sokkal éberebben figyelik az eseményeket, mint az messziről látszik. Nem felelhetik el, hogy a háború után Anglia feladja a japán szövetséget amerikai barátai kívánságára.

Tiencsinből jelentik: Az angol engedményes területen állomásozó angol katonai osztagok parancsot kaptak, hogy álljanak készenlétben egy esetleges általános mozgósítás esetére.

Mintegy 100 asszony és gyermek tegnap elutazott Tiencsinből különböző fürdőhelyekre. A japán hatóságok nem akadályozták meg elutazásukat. Az önkéntesek készen állanak minden eshetőségre és

össze is gyűltek a főhadiszálláson. Brit gyalogsági járőrök cirkálnak a koncessziós terület uccáin. A Sandwich és Lovestol angol hadihajók a tiencsini kikötőben tartózkodnak.

London. (Rador.) Az angol alsóház szerda délutáni ülésén Chamberlain miniszterelnök beszámolt a tiencsini helyzetről és többek között ezeket mondta:

— Az angol koncessziós területeken a megszorító intézkedéseket a japánok továbbra is fenntartják. Az utóbbi napokban érkezett távirati jelentések újabb incidensekről nem tesznek említést.

Az angol koncessziós területen jelenleg jelentős mennyiségű liszt- és rizskészlet van.

— A könnyen romlandó élelmiszercikkek csak szóróanyagok és kis tételekben érkeznek, úgyhogy a lakosság ezekben hiányt szenved. A látszat az, hogy ezeknek bevitelére vonatkozólag nincsen különösebben szigorú intézkedés és a késedelem csak az okozza, hogy a japánok a szállító hajókat átkutatják. Ami a hajóforgalmat illeti, ezen a téren javulás következett be. Az utóbbi napokban a folyón a japánok egyetlen angol hajót sem tartóztattak fel. A japán külügyminiszter ígéretet tett, hogy vizsgálatot indít mindazon esetekben, amikor angol polgárokat sérelem ért és amelyeket tokiói meghatalmazott miniszterünk a japán kormány tudomására hozott.

A tokiói álláspont sok tekintetben most már tisztán áll előttünk és a vitás kérdések To-

kióban, vagy Tiencsinben megtárgyalás alá kerülnek.

A miniszterelnök ezután közölte, hogy a tokiói angol nagykövét határozott formában közölte a japán kormánnyal, hogy Anglia nem tűri a blokádöt. Végül rámutatott arra, hogy az észak-keleti angol zászlóaljok több, mint a fele Tiencsinben tartózkodik.

Az egyik képviselőnek arra a kérdésére, hogy a nagyvezérkarnak Lengyelországgal és Törökországgal folyamatban lévő tárgyalásai milyen stádiumban vannak, a miniszterelnök azt válaszolta, hogy a tárgyalások kielégítő módon folynak, a kérdésben azonban bővebben nem nyilatkozhatik.

Egy újabb kérdésre Buttler külügyi államtitkár emelkedett szólásra és közölte, hogy

értesülése szerint a szovjet kormány figyelmeztette Esztországot és Lettországot, hogy rendkívül súlyos kérdésnek tekintené, ha a két ország olyan egyezményt kötne, amely Lettországot, vagy Esztországot függetlenségét csorbítaná.

A két ország válaszában hangoztatta, hogy mindenképpen függetlenségüket és semlegességüket kívánják megőrizni.

Ezután Chamberlain miniszterelnök nemleges választ adott arra a kérdésre, mintha a brit és a szovjet kormány között tárgyalások folynának a kínai helyzettel kapcsolatban.

Wodgewood képviselő azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy a Moszkvából szerda reggel érkezett kedvezőtlen jelentések miatt, nem tartja-e szükségesnek, hogy

Strang angol megbízott kivül bizottság utazzék Moszkvába, amely minél előbb megkezdje a tanácskozásokat a két állam nagyvezérkara között, mire a kormányelnök válasza az volt, hogy a legényesebb jelenlegi állapotban az, hogy minél sürgősebben meg egyezzen jussanak Moszkvával.

Utolsónak Mander liberális képviselő emelkedett szólásra és aziránt érdeklődött, vajon az angol kormány nem veszi-e figyelembe

az angol-francia-szovjet egyezmény kiterjesztésének szükségességét a Távolkeletre is.

A felszólalásra Buttler adta meg a választ és hangoztatta, hogy erre semmi szükség sincs és a jelenleg Moszkvában folyó tárgyalások is kizárólag az európai helyzetre vonatkoznak.

Párisból jelentik: A kamara mai ülésén Bonnet külügyminiszter közölte, hogy a távolkeleti kérdésekben teljesen szolidáris Franciaország Angliával, hiszen nemcsak diplomáciailag, de katonai szempontból is közös terv kidolgozásán fáradoznak, azonban azt szeretné, ha az angol-japán konfliktus a lehetőségek szerint mégis békésen intéződnék el.

A moszkvai tárgyalásokra vonatkozólag azt mondta a francia külügyminiszter, hogy egyes kérdésekben már megállapodás történt, azonban sok nehézséget okoz azoknak az északi államoknak a garancia-kérdése, amelyek nemcsak hogy erre igényt nem tartanak, de ez ellen egyenesen tiltakoznak. Egy hozzá intézett interpellációra a külügyminiszter azt válaszolta, hogy Jugoszlávia a tengelyhatalmakkal újabb egyezséget nem kötött.

Aradon nem szállnak le többet a Páris-Bucuresti-i repülőjárat gépei

Budapestről jelentik: Az Air France légitársaság hivatalosan közli, hogy a Páris-Stuttgart-Budapest-Bucuresti légitársaság utvonala az aradi leszállóállomást a jövőben nem veszik igénybe. Így tehát már a mai naptól a járat gépei Budapesttől Bucurestig leszállás nélkül közlekednek.

Sztojadinovic volt miniszterelnököt és 19 törvényhozótársát kizárlák a jugoszláv kormánypartból

Belgrád. A jugoszláv kormány párt vezetője úgy határozott, hogy Sztojadinovic volt miniszterelnök és 19 törvényhozó társát kizárta a jugoszláv kormánypartból.

Széleskörű amnesztia-rendelet jelent meg Németországban

Berlinből jelentik: A német hivatalos lap hétfői száma széleskörű amnesztia-rendeletet közöl. A rendelet értelmében nemcsak a német birodalom területén engednek el büntetéseket, hanem a cseh-morva protektorátus területén is. Az egykori Csehszlovákiában mindazoknak elengedik büntetését, akiket politikai, vagy polgári vétségért két évnél kevesebb börtönbüntetésre ítélték.